

Toto místo jest vyhraženo pro známého
R. HURTA,
KREJČÍHO A KLOBOUČNÍKA,
 — jenž vlastní největší sklad —
 sokolských klobouků, košil, pásů a monogramů, cvičebních košil,
 odznaků, hotových obleků cvičebních pro žáky. Stejnokroje zhotovují a zasílám do kterékoli části Spojených Států. — Vše v cenách nejnižších.

R. Hurt, krejčí a kloboučník, 593 Blue Isl. Av., Chicago, Ill.

SEVERŮV BALSÁM

— PRO —
PLICNÍ NEDUHY

jest nejlepší lék
 proti kašli, chrapotu, katarrhu hrtanu a
 průdušek, nastuzení, chřipce, zánětu,
 bolestem v krku, počátkům souchoťin a
 proti všem nemocím plic. Cena 50c. a 25c.

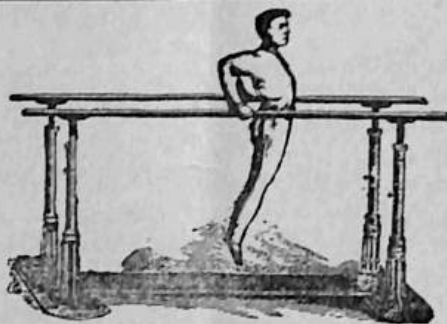
Na prodej ve všech lékárnách.

Proti zácpě berte
Severovy Pilulky pro játra

ZA 25c.

Bolesti hlavy,
 nervosnost, horkost, bolesti ner-
 vové jistě a rychle vyléčí

SEVEROVY PRAŠKY
 proti bolestem hlavy a neuralgii.
 Za 25c.

JOHN GLOY,
 MANUFACTURER OF ALL KINDS OF
GYMNASTIC APPARATUS.

OFFICE,
 27 Johnson St., Chicago, Ill.

(Cenníky s vyobrazením náčiní zasílám na
 požádání zdarma.)

KAREL PITTE
 603 Blue Isl. Av., Chic.

Má hojně zásobený sklad

VÝBORNÉ OBUVI
 pro pány i dámy.

Cvičební střešnice všech druhů pro Sok. za ceny levné.

Sokol Frank Čuchna
 JEDNATEL

Čes. Am. Slov. Sině,
 592 záp. 18. ul., Chic.

Má výborné nápoje domácí i importované. — Zna-
 menitý ležák z prvního českého pivovaru. Pronajímá
 síň na plesy, zábavy a schůze za ceny mírné.

EMIL POLAK,

1321, první Avenue,
 roh 71. ul., New York.

Vyrábí všeho druhu stejnokroje
 a potřeby sokolské, střelecké a
 spolkové vůbec, klobouky a čap-
 ky pro pány a chlapce, dětské i
 chlapecké obleky.

Hojný sklad modního zboží pro
 pány, kufry, vaky, torby, peně-
 ženky a řemení u velkém výběru.

Dodavatel Těl. Jednoty „Sokol“
 v New Yorku.

J. Nájemník,
 82-84 Fisk St., Chic.

— vyrábí vyborné —

ŠUMICÍ NAPOJE

i poslouží jimi vždy se vzornou správností a za
 mírné ceny.

Česká kancelář

CONSULA H. CLAUSSENIUSA,
Sokol Jan Spěvák, ředitel,
 314—316 z. 18. ul., Chicago, Ill.

Nejrychlejší dobývání dědičství z Čech —
 nejlacinější přeplav.

Porada zdarma obratem pošty.

VÁCLAV B. DIBELKA,
ARCHITEKT.

Učitel kresby na Vyšší škole.
 Úřadovna, 533 záp. 60. ul.
 Odvětví v č. 588 z. 18. ul.
 Chicago, Ill.

U br. jednatele
 výkonného vý-
 boru dostati lze
 ještě 12 Sborní-
 ků Sokolských
 pro rok 1896 po
 33 centech.

SEVERŮV Olej sv. Gottharda

zahání boule, reumatismus, dnu,
 píchání u žeber, bolesti na prsou
 a v zádech, suché lámání, ústřely,
 záněty a všechny bolesti revma-
 tické a neuralgické. Jest to nej-
 lepší mazání. Cena 50 ctů.

Na prodej ve všech lékárnách.

Kdo chce

úplně vyléčiti reumatismus,
 bolesti v zádech, strnulost a stuh-
 lost údů, nechť natírá se Severovým
 Olejem sv. Gottharda a užívá

Severův Lék
 proti revmatismu

za \$1.00.

SOKOL AMERICKÝ.

Entered at the Post Office at New York, N. Y., as Second Class Matter.

Ročník XVIII.

NEW YORK, 15. ŘÍJNA 1896.

Číslo 10.

Předplatné pro členy na rok.....50c
Pro nečleny.....50c.
Do Čech na rok.....1 zl. 50 kr.

ORGÁN NÁR. JED. SOKOLSKÉ.

Pořadatel: Dr. K. Štulík, 525 S. Lincoln St., Chicago, Ill.
Tiskárna a výpravčí: F. Lier, 410 East 71st Street,
New York, N. Y.

Listárna redakce. — Příspěvky a dopisy do Sok. Am. musí být v rukou pořadatele do 6. dne měsíce, v němž mají být uveřejněny. Rukopisy uschovají se na dobu 3 měsíců, pak se zničí.

Listárna výpravčího. — Přestěhování nechtě oznámí výpravčímu přesídlivší Sokol sám, možno-li do 3. neb 4. toho kterého měsíce, s podotknutím, ku kterému sboru náleží. Nové, odstouplé a vyloučené členy nechtě oznamuje tajemník neb účetní výpravčímu pravidelně každý měsíc.

OBSAH.

Schůze poučně zábavné. — Pokračujeme? — O tykání. — Pro lepší budoucnost! — O tělocviku dospělých s hledišť lékařského, v pokračování. — Řeč starosty T. J. Sokol v St. Louisu. — Sokolstvo v království českém. — Tajemství bicyclu. — To by Dr. Rierger neudělal. — Sokol Americký. — Sokol Slávský. — Různé zprávy. — Ze župy Východní. — Dopisy: z Bruna, ze So. Omahy, z Morrisanie, ze St. Louisu, z New Yorku, z Long Island City, ze Cedar Rapids, z Chicaga. — Schůze výk. výb. N. J. S. — Účetní zpráva jednatelova. — Drobná oznámení. — Tělocvičný slovník česko-anglický.

Schůze poučně zábavné.

Není tomu dávno, co v Chicagu T. J. S. Tyrš a po této některé sbory v jiných městech počaly pořádati schůze zvané poučně zábavnými, v nichž členstvu i obecnstvu vykládána věc sokolská a zároveň mu dávána příležitost se pobaviti.

Škoda, že schůze ony všeobecně nebyly zavedeny a že neporádány i tam, kde zavedeny v pravidelných ne příliš dlouhých obdobích, neboť důležitost jejich jest pro nás veliká.

Nyní, kdy již leto minulo, nastává opět příhodná doba schůze zmíněné zahájit i toužíme by stalo se tak všude. Nikde ať se nevymlouvají, že sbor snad jest slabý, že nemá sil, které by mohly v schůzích zmíněných působiti. Všude jistě najde se několik ochotných bratří, kteří dovedou o věci naší promluvit. O nějaké výkony řečnické se tu nejedná. Vždyť beztoho ty řeči parádní, vyšperkované prázdnými frázemi a obrazy k ničemu nejsou.

Chceme abychom si rozuměli, čeho chceme docíliti a chceme věděti jak máme si vésti, abychom cíle vytčeného dospěli. Nám zároveň musí rozuměti obecnstvo, aby snahy naše podporovalo.

O čem tedy ve schůzích zábavně poučných vykládati? Ovšem, že především o tělocviku, o cvičení těla a jeho blahodárném působení. To pak musí se díti ne nějakými učenými přednáškami, nýbrž výklady, jež pochopitelně jsou každému. Dá se o každé věci vykládati tak,

aby dala se snadno pochopiti a tak ovšem i o tělocviku, jen musí vykladač především k tomu hleděti, aby posluchači jeho rozuměli tomu o čem mluví a nikoli snažiti se k tomu, aby posluchače své přesvědčil, že něco více ví než oni.

Rozumí se samo sebou, že naskytuje se nám o schůzích zmíněných výborná příležitost k tomu, abychom nové členy získávali, bychom řady naší cvičící mládeže rozmnožovali, neboť podaří-li se nám přesvědčiti někoho o prospěšnosti tělocviku, jest nám pak snadněji pro cvičení ho získati, než takového, jenž má proti cvičení předsudek.

Vykládající o věci sokolské nemůžeme ovšem zůstatí jen při tělocviku, nýbrž musíme nevyhnutelně zmíniti se o všem, co důležité, abychom cíle svého dojíti mohli. Chceme lid svůj zlepšiti, i víme že jest to možno, jestli že zlepšime jej tělesně, jestli že ducha i tělo přivedeme do náležité rovnováhy, řídíce se prastarým heslem „Ve zdravém těle zdravý duch.“

Však chceme-li lid svůj takto povznéstí, nestačí k tomu, aby každý z nás po jistou řadu let tělocvik pěstoval. Tím bychom sice mnohého docílili, ne však všeho.

My chceme, aby lidu našemu dostalo se řádného vychování, neboť jen tak možno jej zlepšiti, zdokonaliti.

A vychováním nemyslíme tu snad jen vychování tělocvičné, ani vychování školní, nýbrž vychování jak se mu vždy rozuměti má, v němž zahrnuto má býti vše, co na člověka působí od jeho narození se až ku hrobu.

Abý člověk byl dobře vychován, tu musí se mu dostávatí všeho, čeho k vývoji jeho tělesnému i duševnímu třeba od jeho prvního dechnutí.

Záleží tu především na vzduchu, nejdůležitější to potravě pro člověka, bez níž ani na okamžik býti nemůže. A aby každému dostalo se vzduchu zdravého, tu ovšem třeba k tomu, aby byt byl zdravý, prostorný, vzdušný, náležitě větraný.

Potrava ovšem má velikou důležitost u vychování člověka. Leč jak mnoho jest těch, jimž dnes nedostane se s dostatek toho nejpotřebnějšího k rádnému vývinu tělesnému, mléka mateřského. Dále čistota, oděv a jiné mají důležitost u vychování a ovšem i způsob, jak se s dětmi zachází.

Když my přihlásíme se mládeži se svým tělocvikem, tu často již přijdeme pozdě tam, kde nedostalo se dítěti rádného vychování, kde mnohým nedostatkem již vznikla nemoc, jež nedá se často již vykořeniti, jež pro celý život budoucí tělo byla zeslabilá.

Víme, že často vychování školní také není dle toho, aby mohli jsme je zváti rádným, neboť obyčejně mládež přetěžuje, k čemuž ovšem nejčastěji rodiče sami valně se přičiní, honíce děti k učení se doma, mimo hodiny školní. A vychování neskončí se návštěvou školy, však jako ve škole a před tím bylo často chybné, tak ovšem i později není takovým, jakým by mělo býti.

Zmínivše se o tom, co míníme vychováním, chtěli jsme ukázati, že nemůže nám býti lhostejno, za jakých poměrů lid náš vyrůstá a že, chceme-li jej pěstováním tělocviku zlepšiti, musíme dobře si všimati a studovati poměry, v jakých žije.

A činíce tak, poznáváme, že budou snahy naše, tělocvik sevšeobecniti úplně marnými, dokud nezvýší se blahobyt lidu a s ním ovšem i vzdělání.

A tak, kdykoli chceme o věci sokolské vykládati, nemůžeme nedotknouti se otázky sociální, nepřihlédnouti k té bídě a k těm útrapám, které mnohem více působí k tělesné schátralosti lidstva, než nevšímání si a zanedbávání cvičení tělesných.

Každý snad pozoroval ten značný rozdíl tělesný, jaký jeví se u třídy majetné a zámožné naproti nuzné třídě lidu, a kdo posud chodil se zrakem zastřeným, tomu radíme, aby jen vyšel si někdy do té části města, kde bydlí zámožní a tam aby dobře si všimnul co uvidí a pak aby zašel si do některé čtvrti města, kde bydlí ti, kteří na každé sousto, jež do úst dají, musí se dříti.

Jest povinností naší, kdekoli se nám k tomu příležitost naskytá, abychom lid poučovali, jak domohl by se lepšího blahobytu a to nejen snahou o zvýšení toho drobtu, jež jako almužnu dává mu kapitál, ale také rozumným upotřebením drobtu toho.

Víme dobře jak i ti, kteří málo mají, jimž mnohého potřebného se nedostává, nakloněni jsou k tomu, utráceti za to, co jim škodí.

Máme za to, že z uvedeného jest zřejmo, o čem vedle snah tělocvičných bude nám vykládati lidu o schůzích zábavně poučných.

Snahou sokolských sborů také jest, přispěti dle možnosti k národnímu uvědomění našeho lidu a starati se o zachování národnosti naší zde do budoucnosti. U věci té mnoho při dobré vůli můžeme vykonati také o schůzích vzpomenuých.

Stanovisko naše v ohledu národnostním jest známo.

Vážíme si svého původu, jsme na to hrdi, že jsme Čechy, však při tom nad nikoho se nevynášíme, nepokládáme se za lepší jiných, také nikoho nenávidíme, nýbrž na každého člověka, buď on si národnosti jakékoli, pohlížíme co na svého bratra.

O šíření se tohoto náhledu třeba se nám starati a jistě více jím dokážeme a více upřímných přátel a vyznavačů pro národnost svou mezi mládeží zde narozenou a vyrostlou získáme, než kdybychom neopatrně chtěli v ní vypěstovati národnostní nevraživost, snižováním toho neb onoho národa.

Tak učíce o rovnosti jednotlivých národů, odvrhneme úplně uměle nepřáteli lidstva vypěstovanou národnostní zášť, vyplníme co Sokolové poslání své národní, neboť budeme šířiti v lidu svém zásady pravé lidskosti, mnohem to vznešenější idee, než jest jakákoli separátní idea národnostní.

Tím tušíme, že naznačili jsme, o čem bychom ve schůzích zábavně poučných vykládati měli. O látku z toho neb onoho oboru jistě nikde nouze nebude a také nebude scházeti těch, kteří by schopni byli k obecnostvu promluvíti.

Proto doufáme pevně, že schůze ony budou v každém sboru zavedeny a pravidelně odbývány.

Pokračujeme?

Často slycháváme z úst našich nejstarších Sokolů vychvalovati činnost prvých sborů a jejich členů, i stýskati, že nyní nejví se takový zápal hlavně pro cvičení mezi mladším členstvem, jako před dvaceti a před pětadvaceti lety.

Přesných statistických výkazů o počátečné činnosti zdejších sborů nemáme, abychom ji mohli porovnat s činností nynější, však porovnáme-li jak a proč cvičilo se před sesetř roky a jak a proč cvičí se teď, tu musíme přiznati, že učinili jsme značný krok k lepšímu. — Kdo dnes stojí v řadách pilného cvičícího členstva, ten jest cvičencem uvědoměným, jsa přesvědčen, že tělocvikem prospívá na prvním místě především sobě, a dle toho také tělocvik pěstuje.

Jindy slychali jsme obyčejně od cvičenců, že pracují pro sbor cvičíce; mnohý pak rád říkal: „Co já jsem se pro sbor nadřel.“

A mnohý měl pravdu aspoň částečně, mluvě takto. Vždyť bývalo cvičení často dřením, někdy i dřením nebezpečným a škodlivým.

To bylo tehdy, kdy v každém sboru chtěli míti cvičence nejlepší, takové, aby v závodech předčili jiné. Byla to závodivost, která hnala cvičení do krajnosti, která činila je nebezpečnou dřinou.

Dnes šťastně závodivost ona nás skorem úplně opustila.

Ti, kteří kdys jen k vůli tomu cvičovali, aby o veřejných cvičeních a o závodech vynikli, se z rad našich vytratil skorem na dobro, a ti nemnozí, co z nich mezi námi zůstali, přispůsobili se nové době, novému proudu, cvičíce dnes k vůli tomu, aby sebe otužili, aby sobě prospěli, nikoli aby jiným připravovali zábavné divadlo, neb jiné v závodech předstihovali.

Jsmo rádi tomu, že dospěli jsme dnes tak daleko, že jsme konečně zmoudřeli, pravou mírou čerpáme teď z těch četných dobrodiní správného cvičení.

Ti, co dnes cvičí, sotva as dali by se někým k tomu svěsti, aby své síly přepínali a zdraví své poškozovali podobným nelidským cvikem, jako bylo přetahování lanem. A přece není tomu tak dlouho, co podobná výstřednost nalezla u některých sborů přímé obliby.

Dnes by se jistě tak nestalo.

Zmoudřeli jsme; zmoudřeli jsme zkušeností!

Dnes v tělocvičnách síly svých cvičenců nepřepínáme. A jak vymizely z tělocvičen našich cviky síly cvičících škodlivě přepínající, tak také vytratily se z nich na mnoze cviky vyžadující zvláštní obratnosti a odvahy. Seznalo se, že možno prováděti dost a dost cviků, při nichž není cvičenec vydán v nebezpečí úrazu a jimiž vypěstuje se v něm i síla i obratnost.

Cirkusovým kouskům odzvonilo se již mezi námi u míráčkem. Jsme přesvědčeni, že učinili jsme značný pokrok, octli jsme se tam, kde dávno již měli jsme býti.

Mnohý namítne, že není pokrok ten znatelný, že měl by se hlavně jevití značným vzrůstem počtu cvičících. Tak ovšem by jistě bylo, kdyby nebyly v lidu našem v posledních letech poměry do jisté míry mimořádné, kdyby blahobyť nebyl tolik mezi námi klesl.

Nebýti nedostatku práce a výdělků, byly by tělocvičny naše mnohem lépe navštěvovány. Pokud nebude opět blahobyť lidu našeho zvýšen, potud budou sbory naše stále značně na členech ztráceti a potud nebude v tělocvičnách našich plno. Člověk bez práce a bez peněz nemá chuti k ničemu, tím méně ku cvičení, i když jest přesvědčen, že by mu prospělo.

O tykání.

Ve sborech sokolských máme býti všichni sobě bratry a dle toho také k sobě se chovati. Známkou tohoto bratrství má býti vzájemné si tykání Sokolů. Jak toto v praxi se provádí, dobře jest známo.

Někdo myslí, že by se mu jazyk zlámal, kdyby měl osloviti některého Sokola mimo schůzi sborovou slovem „ty“.

Jak by také mohl mladý Sokol tykati staršímu? Jak mohl by tykati některý Sokol, jenž nemá ničeho, než své holé ruce, jinému, jenž má několik domů?

A jak nezachovává se tykání v rozmluvách Sokolů, tak také není ho dbáno ve vzájemném si dopisování.

Jest to nešvar!

Však nešvar ten dobře nám ukazuje, jak málo se nám daří, abychom vypěstovali v řadách našich bratrství.

To povede se nám do jisté míry jen u členů cvičících, kteří častěji se stýkají a kteří také opravdu láskou k sobě přilnou, u členstva nečinného, i když toto tykání zachovává, bývá toto nejčastěji jen strojené, bývá jen prázdnou formou.

A přece bychom rádi viděli, aby tykání mezi námi bylo všeobecné, abychom ho všichni a všude užívali, neboť jím se sblížíme aspoň v tom našem úzkém kruhu sokolském.

Každý z nás, kdo dobrým jest člověkem, jistě si přeje, aby všichni lidé byli sobě rovni, aby byl jeden druhému bratrem, by všichni milovali se vespolek. Tomuto smýšlení nejlépe dá každý výrazu, když aspoň každému Sokolu, jak stanovami jest k tomu vázán, bude tykati.

Pro lepší budoucnost!

Jak je vidět, stále ochabujeme, — neboť nic jiného se nedočteme v našem listu, než samých stesků, kárání a napominání. A to všecko není nic platné. Jest na čase, by se přemýšlelo o nějaké změně, co by naše jednoty sililo. A myslím, že jedině to by nám prospělo, kdyby se přijmul návrh br. Chrastila z posledního čísla. Když by Národní Jednota Sokolská zavedla úmrtní fond, pak nejen že by členové byli pevnější ku své jednotě, ale

také by více přibývali. Bude-li nás 3000 členů k tomu fondu náležet a úmrtní podpora by obnášela \$400, tedy by přišlo k placení na jednoho člena pro jedno příští úmrtí 13c a v případě, že by se stalo 8 úmrtí za čtvrt roku, tedy náš poplatek bude obnášet \$1.04 čtvrtletně; zajisté to není moc a mnohý člen by byl ušetřen od placení k jinému podpůrnému spolku, a mohl by se více věnovat Sokolstvu. Druhá otázka, zdali možno více starších členů získat pro cvičení? Myslím, tak jak jsou závody starších, tak by mohla být pravidelná cvičení starších, totiž jistý den v týdnu pro jejich lehká cvičení, kdež by se žádný nemusel stydět před 18letým cvičencem, že ho ve výkonech překoná.

Členové starší by se mohli třídit od 30 let, neb podle náčelníkova rozdělení. Já doufám, tím že by více starších Sokolů cvičilo a vše zcela v lepším pořádku chodilo. Pak by se mohlo ku předu, a méně psát toho napominání.

Snad by nám bylo užitečnější, kdybychom se více poučovali o politice, neboť Sokol jest spolek politický. Náš orgán může vycházeti třeba každých 14 dnů, vždyť ta doba je dlouhá, než jeden přijde. A br. Kudlata má mnoho látky k napsání, co nás vede k poznání. Však z toho se nemusíme strachovat, že se z nás stanou „socialisti.“ — Někdo vidí v tom slovu něco špatného, něco zlého, a právě jest to naopak. Slovo „socialist“ jest slovo cizí a na česko je to „společenský“. A my jsme a máme být společensčí; abychom přišli v jeden pravý celek, v jednu mysl a v jeden náhled, pak možno dosáhnouti náš cíl, naši lepší — svobodu.

Na zdar!

J a n M o j ž í š .

P. r. Sokol J. Mojžíš není samotným, jenž se domnívá, že sokolským sborům by prospělo zavést úmrtní podporu. Zmínili jsme se již jednou krátce o té věci i myslíme, že přijde na příštím sjezdu k projednání. Seznali jsme dobře, že teď ve špatných časech, sbory sokolské ztrácí na členstvu a to značně, hlavně jen proto, že každý přestane v nedostatku nejdříve platiti příspěvky ve sboru sokolském, neboť mnohý z něho opravdu „ničeho nemá,“ platě pouze do něho a nevíče. Jsme již dávno toho náhledu, že odstranění úmrtní podpory sotva as sborům sokolským zde prospělo. Pochopujeme ovšem stanovisko těch, kteří se upřímně a horlivě o odstranění podpory té přičinili. Oni vedeni byli tím přáním, aby sbory zdejší byly ve všem všude podobny sokolským jednotám ve vlasti, kde žádné úmrtní podpory nemají. Kdo žije v zemi této po několik roků a všimá si jen poněkud poměru našeho lidu zde, ten ví, že není moudrým nápodobiti vše, co dělají v Čechách. Sokolské sbory naše jsou jistě v některých ohledech před oněmi v Čechách i není jim třeba tam vzoru hledati, nýbrž spíše přemýšleti o tom, jak samostatně a originalně k zlepšení svému pracovati.

Kdybychom měli podpory úmrtní, stáli bychom pevněji i byli bychom pojištěni značně proti klesání počtu členstva.

Jak zaříditi, aby více starších Sokolů cvičilo, zůstane as na dlouho ještě nerozluštěnou otázkou, neboť doposud ať podniklo se v tom ohledu cokoli, všecko selhalo. Není posud u nás dosti porozumění pro tělocvik dospělých, toť příčina hlavní. A pak dobře víme, jak přemnozí z nás jsou přetíženi všelijakými vedlejšími „byznysy“, že jim nezbude chvíle, kterou by mohli pravidelnému cvičení věnovati. Dokud bude touha po dolaru mocnější než touha po pevném zdraví a dokud bude většina lidí přetížena prací vedle lenochů ničeho nedělajících, dotud sotva se toho dočkáme, aby značnější počet lidu dospělého cvičil.

Že máme pravdu, o tom přesvědčí se snadno každý, když zeptá se svých co jim zbývá času volného.

Sokol politickým spolkem není, jak domnívá se Sok. J. Mojžíš. Tím ovšem nemíníme, že by snad členové jeho neměli si záležitosti

politických co občané všimati, neb je zanedbávati. Ovšem, že také jest vhodné, aby se ku př. v našich schůzích zábavně poučných o politických záležitostech promluvílo.

O socialismu má pisatel naduvedeného docela chybný pojem. „Socialista“ jest především slovo podstatné a tedy nemožno jej přeložiti přídavným „společenský.“ Ostatně podobná slova nemožno často překládati a také toho není třeba, neboť užívá se jich ve všech řečích vzdělaných národů buď v úplně stejném neb ve více blízkém znění. Každý jest socialistou, kdo uznává, že poměry, v nichž lidstvo žilo a přítomně žije, byly vždy a jsou nespravedlivé i že nutno jest společnost lidskou tak přetvořiti, aby další útisk a poroba byly nemožny.

Socialistou měl by býti každý dobře s lidstvem smýšlející člověk. Ovšem že ten, kdo z lidu tyje, zatracuje každou snahu, jež by lidu prospěla a tu hlavně prostřednictvím tisku zastrahuje se lid lčením socialistů co anarchistů, kteří chtějí se jen s bohatšími dělit, kteří chtějí vše dynamitem a bombami zničit. Lid ovšem nikdy dobře nevidí, i jest nakloněn vždy věřiti vyhaným nesmyslům než něčemu, co kdyby pochopil, bylo by mu ku prospěchu.

O těloeviku dospělých s hledišť lékařského.

(L'exercice chez les adultes.)

Napsal Dr. Fernand Lagrange, laurent akademie věd a mediciny, lékař porodní ve Vichy.

(Přeložil Dr. Hovorka.)

(Pokračování.)

Vliv cvičení na trávení vysvětluje se ještě blahodárnou činností kyslíku na jednu z nejdůležitějších obdov trávení, na assimilaci totiž. Assimilace je výkon životní lučby, při němž přítomnost kyslíku jest nevyhnutelna. Potrava není assimilována pro tkáně tak, jak ji vstřebací cévy do krve uvádějí: ona jest podrobena ještě jinému zpracování mnohem dokonalejšímu, jež musí z ní učiniti látku shodnou s tkání, ve které se má usaditi a s ní stotožniti. A toto zpracování nemůže se diti bez přítomnosti kyslíku při lučebním slučování, jež potravu přetvořuje; proto jest pochopitelno, že cvičení okysličující krev může učiniti assimilaci potravy velmi dokonalou a účinnou.

Ukázali jsme v prvé části této knihy, že kyslík v krvi obsažený slučuje se velmi dokonale s tkáněmi, které mají opravy zapotřebí, a usnadňuje jich desassimilaci tím, že se spaluje. Též cvičení působí v našich živých buňkách mezery, jež vyplniti jest nutno; dělá „místo“ látkám trávením zpracovaným a usnadňuje tím onen druh oběhu, který přivádí potravu ze žaludku a střev nejprve do vstřebacích cév a pak do živých buněk.

Shrneme-li ony zjevy při trávení, které následují po cvičení, tu jich sled jest asi tento:

1. Mnohem činnější desassimilace živých tkání, vyloučení velkého množství ústrojných látek a naléhavá potřeba tuto ztrátu nahraditi.

2. V živých tkáních rychle se usazují látky, které byly sice ve vstřebacích cévách nahromaděny, ale pro nedostatek kyslíku nemohly vniknouti do živých buněk, aby se tam assimilovaly.

3. Konečně zrychlená doprava ztrávených látek vstřebacími cévami, které se staly průchodnými.

Tím veškeré období trávení jsou rychlejší a pravidelnější. Toto zlepšení v povšechném výkonu, jehož trávení není leč jednou jeho částí, jest podmíněno tím, že do těla vniklo větší množství kyslíku, kterého bylo užito v lučebních pochodech assimilaci a desassimilaci provádějících.

Povšechný účinek cvičení jest někdy ještě více nepřímý.

Špatné trávení může se pojiti k povšechné poruše krve a mizy, k náklonnosti k zánětům kloubním, ke dně. Tu cvičení působí na krev tak, že hledí změnití její skladbu podporující spalování výrobků neúplného okysličení. Cvičení účinkuje v témž smyslu jako minerální vody žíravé, jež neúčinkují pouze místně na žaludek, nýbrž na veškerá ústrojí těla činíce životní spalování čilejším. Těloevik má snahu spáliti a tím odstraniti z krve některé výrobky, které její skladbu porušují a zhoršují trávicí vlastnosti žaludkových a střevních šťáv. Tím, že se spaluje na příklad kyselina močová, jakož i jiné rozmanité kyseliny ústrojné, jimiž krev jest nasycena, může svalové cvičení vyléčiti některé špatné trávení mající původ v náklonnosti ke kloubním zánětům.

Zkrátka cvičení, použije-li se ho se stanoviska jeho povšechných účinků, zlepšuje trávení buď tím, že zvětšuje množství kyslíku v krvi, nebo tím, že vzbuzuje čilejší činnost kyslíku při životním spalování, t. j. působí na lučební pochody při trávení.

II.

Místní účinky cvičení nejsou již povahy lučební, nýbrž mechanické.

Mechanické účinky nejpatrnější, jež cvičení na zaživacím ústrojí způsobuje, jsou otřesy v rozmanitých směrech, vznikající z pohybu těla. Tyto otřesy, jsou-li mírný, podporují mechanickou práci roury zaživací, t. j. pohánějí potravu, točí a obracejí ji všemi směry, přivádějí v dotyk všechny její části se slizničným povrchem, který trávicí šťávy vylučuje. Cvičení, které tělu sděluje otřesy, může pomáhati tomuto druhu promísení, které jest souhrnem mechanických výkonů trávení; ono podporuje mimo to pohyb ztrávených zbytků a přispívá k postupu odpadkových látek k otvoru řitnímu.

Místní účinek cvičení jest někdy přímější; na př. tehdy, kdy pracují svaly krajiny břišní. Tu tato práce má vliv jak na rouru zaživací samu, tak na její obsah. Lze snadno pochopiti užitečnost stahů břišních svalů pro pohánění lenivě se pohybujících látek ve střevě. Četné poruchy v trávení jdou na vrub dlouhého zadržování odpadkových látek ve střevě buď pro dráždění, které v sliznici střevní působí jich přítomnost, neb pro vstřebání a přestup v krev hnilobných výrobků, jež tyto odpadkové látky obsahují. Nuže, proti zácpě není lepšího prostředku nad cvičení, v nichž břišní svaly súčasnice se silně práce, tlačí na tlusté střevo a působí takto na odpadkové látky, jež nutí k pohybu směrem k řiti.

Ale cvičení má na žaludeční a střevní stěny působnost ještě mnohem užitečnější. Jest známo, že veškerá stěna břišní jest utvořena z plochých svalů s vlákny sice různých směrů, ale tak uzpůsobenými, že svým pružným odporem podpírají útroby břišní. Žaludek a střeva potřebují této podpory, ježto plyny, které se trávením vyvozují, svou silou rozpínavou snaží se rozšířiti světlost zaživací roury. Stěny žaludku a střev jsou podporovány v úkolu odporovati rozpínavosti plynu tímto svalovým pásem, jehož podpora jest tím spolehlivější, čím jsou jeho vlákna stažlivější.

Ztratí-li břišní svaly svou pružnost, ihned se pozoruje, že střeva se rozpínají plynem, jež nemohou zmocit: Břicho se nadýmá. Též po nemoci, jež svaly břišní příliš natáhla a zbavila je jich pružnosti, vidáme, že se břicho zvětšuje. U vodnatelných, jichž břicho se silně zvětšilo velkým množstvím tekutiny, vyprázdňujeme-li po nabodnutí břišní dutinu, musíme přiložit břišní pás, sice jinak se může státi, že břicho nabude ihned skoro svého rozsahu ne sice znovu nahromaděnou tekutinou, leč vzedmutím střeva a žaludku plynem, kterémužto roztažení břišní stěny chabé a roztažené nemohou odporovati. Též některé ženy po několika těhotenstvích podržují veliký břich nedostatečností tlaku chabých svalů břišních.

Nedostatek odporu břišních svalů má za následek nedostatek opory svalových stěn žaludku a střev a tyto nemohouce samy vzdorovati rozpínavosti plynu, povolují tlaku a dají se roztáhnouti. Toto roztažení, jež nepřivodí vážné poruchy, leč je-li okamžité, může, opakuje-li se často, svalová vlákna zaživacího ústrojí zbaviti pružnosti a síly a způsobiti, že nejsou s to plniti svou mechanickou práci při trávení tak důležitou a přivoditi konečně „rozšíření žaludku a střev“. Svalové cvičení může tedy prokázati tu službu, že zajišťuje silic břišní svaly pevnou oporu stěnám žaludku a střev. Tlak břišních svalů na ústrojí pod nimi ležící představuje pravou masáž podobnou oné, jaká by se mohla rukou vykonávati. A každý zná velikou účinnost massáže mající za účel povzbuzovati působnost svalových vláken; též jest známo, že massáže rukou bylo užito při léčení rozšíření žaludku.

Chabost břišních svalů způsobuje mechanicky poruchy ve trávení zvláštního druhu, na něž pozornost lékařů byla nedávno obrácena. Známo, že střeva, žaludek, játra a všechna ústrojí, jež skládají ústrojí zaživací, jsou připevněna a jakoby zavěšena v břišní dutině rozmanitými provazci vazivovými ve způsobě vazů, jež jim ponechávají velikou pohyblivost. Tyto vazy tvoří jakýsi druh velmi nedostatečného upevnění, nepřispějí-li přední a postranní stěny břišní, jež tvoří kruhovou plochu pevnou a stažitelnou, způsobilou nésti útroby břišní a udržovati je na místě tím, že jim sdělují tlak jakéhosi pružného pásu. Ochabne-li tato podpora, útroby břišní nabývají snahy klesati, táhnou svou tíhou za vazy, na nichž visí, natahují a prodlužují je, a snaží se konečně dosíci nejnižšího místa. Tím povstává klesnutí útrov, jež náš přítel a ctěný soudruh ve Vichy Dr. Glenard prvý popsal pod jménem enteroptosis.

Enteroptosis (klesnutí břišních útrov) jest příčinou velkého množství špatných trávení, jichž původ, jak patrně, jest zcela mechanický, právě jako původ špatných trávení způsobených rozšířením žaludku neb střev. Úspěchy, jichž Glenard se dodělal v léčbě enteroptosis svým břišním pásem, potvrzují v praxi úplně jeho teorii. Břišní pás Glenardův vyléčí tedy některé dyspeptiky, poněvadž nahraňuje tlakem, který vykonává nedostatečnost břišních svalů. Ale jest pochopitelné, že cvičením těchto svalů může se dosíci návratu bývalé jich síly tak jistě, jak jistě by se mohl docíliti tímže postupem návrat síly v údu sesláblém — a musí se doznati, že břišní pás přes všechny služby, jakéž prokazuje, není konečně než prostředkem dočasným, kdežto místní cvi-

čení budíc sílu svalů ochablých neb úbytem stížených může v častých případech přivoditi vyléčení trvalé.

Proto v četných onemocněních útrov zaživacích se předpisuje, by nemocný vykonával pohyby způsobilé k zahájení činnosti určitých svalů. V praxi se o tomto předpisu málo uvažuje a předpisuje se cvičení všedním způsobem bez přemýšlení, aby se určil prospěch, jež by se mohl vytěžiti. Taková cvičení, která mohou veliké služby prokázati dyspeptikům svými povšechnými účinky, nemohou jim získati služby místní, jaké jich stav v některých případech vyžaduje. Proto chůze, šerm, jízda na tricyklu nemohou vždy učiniti zadost místním předpisům, jež vyžaduje zácpa, ochablost střev, rozšíření žaludku, enteroptosis.

III.

Jest jisto, že cvičení svým účinkem místním může míti vliv na trávení právě tak příznivý, jako povšechným svým účinkem. Zajímavou při tom věcí jest, že konečný výsledek v obou případech bude též, třeba dotyčné postupy obou způsobů byly právě opačné.

Přirovnání, které jsme učinili mezi těmito dvěma způsoby cvičení, nemožno, což třeba náležitě vytknouti, tím dovršiti, že bychom dávali přednost jednomu z nich s vyloučením druhého, nýbrž abychom ukázali, že se oba navzájem doplňují, ježto každý z těchto obou způsobů jest s to vyplniti mezeru způsobu opačného.

Mluvili jsme o případech, v nichž lenivost zaživacího ústrojí závisí na vadné skladbě krve, kterážto vada zase jest závislá na obleněných lučebních pochodech životních, jež výživu řídí. Špatné trávení v těchto případech má příčinu lučební, proti které nutno postaviti lučební účinky cvičení. Naproti tomu v jiných případech povšechná sešlost tělesná jest výsledkem prvotní místní poruchy ve výkonnosti žaludku a střev; tu by nebylo možno změnití povšechný stav, kdyby se nezlepšil napřed stav místní. Každý z těchto dvou způsobů má tedy své předpisy dle případu a oba musí zaujati místo v našich prostředcích zdravotních.

Může se totiž státi, že mechanické poruchy, na nichž závisí špatné trávení, jsou druhotné a sledují lučební poruchy; oba druhy výsledků, jež jsme označili, musí pak býti současně vyhledávány. Proto u těch, kdož mají náklonnost k zánětům kloubním a jichž lučební skladba krve jest porušena, povstává často rozšíření žaludku a střev, které mimo povšechnou léčbu náklonnosti té vyžaduje též léčení místní, by se povzbudila pružnost svalových stěn zaživacích ústrojí.

Jsou případy špatného trávení, které, ač jsou původu povšechného, přece vyžadují místních účinků cvičení a nedovolují užiti účinků povšechných.

Pohleďme na př. na člověka, který jest stížen povšechnou slabostí a dráždivostí čivovou a zvýšenou citlivostí. Tato neurasthenie, ať jest její prvotní příčina jakákoliv, zdržuje se, trvá-li déle, s ochablostí svalových vláken žaludku a střev. Tisíce rozmanitých utrpení doléhá na neurasthenika, leč nejtrapnější vchází mu často z trávení, tak že poruchy ve výživě obyčejně celek nemoci ovládají a špatná výživa povstalá z povšechné poruchy čivové soustavy stává se příčinou poruch mnohem hlubších jednak utrpeními, jež způsobuje, jednak

vysílením. Není pochybnosti, že by nebyly poruchy v trávení závislé na ústřední soustavě čírové; ale není též pochybnosti, že by špatný stav zažívacího ústrojí se nezhoršoval špatným stavem soustavy čírové. Jest to řetěz vad, jež třeba porušiti, a cvičení jest v těchto případech činitelem nejlepším, ježto nejen čívy vzpružuje a uzdravuje, nýbrž i výživu upravuje.

Užijeme tu tedy cvičení. Ale v jaké podobě? Na prvý pohled zdá se nejlepším předpisovati cvičení s účinky povšechnými, ježto původcem zla jest neurasthenie, povšechná to slabost čírová, kdežto žaludek tu trpí druhotně. Je-li takový postup, kterým zlo se bere, zdálo by se nejlepším předpisovati takovou též cestu tomu, kdo má býti léčení podroben. A my jsme právě řekli, že mnoho dyspeptiků se vyléčí cvičením, ať jest jeho způsob, jehož užijeme, jakýkoliv. Ale v uvedeném případě narazíme na obtíž nám již známou, že totiž povšechné účinky cvičení při něm nebudou moci býti snášeny. Namáhavé pohyby, jaké jsou v tělocviku neb šermu, vyvolaly by bolesti v ústrojích, jichž citlivost jest neobyčejně zvýšena, cvičení méně namáhavé, ale déle trávající, jako na př. namáhavý dlouhý pochod, vedlo by k vysílení čírové soustavy, beztoho již zesláblé; hojný pot, bezsenost a nechť byly by prvými následky toho a léčení by končilo okamžitým zhoršením příznaků a nevyhnutelným zmalomyslněním nemocného. Naproti tomu zase, je-li cvičení příliš umírněné, nemůže způsobiti příznivé účinky, jež očekáváme, peněvadž jím nevzniká povšechná reakce všech ústrojí, onen „úder bičem“, který jest potřebný k oživení všech výkonů a který tělesná povaha neurasthenikova nemůže snášeti.

(Pokračování.)

Reč starosty T. J. Sokol v St. Louisu

při znovuootevření tělocvičny 26. září '96.

Čtené obecenstvo a bratři Sokolové! Sešli jsme se dnes, bychom společně oslavili znovuootevření naší tělocvičny, bychom dokázali, jak mnoho jest nám záleženo na tom, by v této naší nové vlasti myšlenka Fugnera a Tyrše pěstována byla. Uplynuly dva roky od doby, co po prvé shromáždění byli jsme zde za tímtež účelem, otevíření a odevzdání místnosti této těmž účelům.

Tentokrát domnívali jsme se, že bloudění a stěhování se z místa na místo konec učiněn a že sbor náš po dlouhé a strastiplné existenci našel konečně útlek trvalý.

A však mělo býti jinak, měla nadějíti ještě jedna zkouška, horší všech předešlých. Náš domov, naše středisko mělo být téměř úplně zničeno.

Nadešel hrozný den 27. května, den, který v dějinách našich a v dějinách St. Louisu zaznamenán bude co den spousty a hrůzy. V málo více než v pěti minutách zničeno a spustošeno, co v šíření vlasteneckého úkolu mělo nám být oporou největší, naše tělocvična.

Byla to rána hrozná, zdrcující. Jako ohromení, rady a pomoci sobě nevědouce, v bolu němém a nevýslovném stáli jsme kol zřícenin a trosk bývalé své budovy.

„J sme bez domova, jsme zničeni“, znělo všude a vyzíralo z pohledu každého, a zmalátnělost zavládla u každého z nás.

Avšak jen na krátko, neb každý záhy seznal, že tím způsobem se ničeho nedocílí, tu že třeba jednat, že jest třeba práce a vůle nezlomné.

Co z počátku zdálo se být téměř holou nemožností, z čehož nepřítel naši počali se již radovat, to jest, že tělocvičnu nebude nám možno více zbudovat, to stalo se záhy skutkem.

Hle, dnes stojí zde tělocvična naše jako vykouzlena, mnohem úpravnější a vzhlednější nežli dříve byla, a zvoucí nás opět k společenským zábavám a k pěstování tělocviku.

S radostí spěchati budeme v místa tato, v místa tělocviku zasvěcená, abychom po čtříměsíční přestávce opětně dále pracovali za cílem nám vytknutým.

Vám, bratři stavebního výboru, náleží největší zásluha a dík nás všech, že budova tato opětně zbudována jest. Dovolte tedy, bych vám jmenem T. J. S. vzdal srdečné díky za veškerou snahu, obětavost a obtížnou práci, jež sboru jste prokázali. Rovněž děkuji i oněm bratřím, kteří jakýmkoliv způsobem sboru v jeho nesnazi ku pomoci přispěli.

Nuže díky a na zdar vám, bratři!

A nyní, když opětně tělocvična upravena jest, nastává nám jedna z hlavních povinností co Sokolů a co Čechů vůbec, a ta jest, bychom tu naši drobotinu, naše dítky do tělocvičny posílali, by národnosti naší se neodcizily.

Posílání dítek do tělocvičny poskytujeme jim ochranu proti nemocem, dávajíc jim příležitost k řádnému tělesnému vývinu. Pak tím chráníme je i proti zlým návykům schátralé společnosti a proti odnárodnění zvláště, neb ony zvykajíce od mládí na českou řeč, českou společnost, zvyknou sobě i na české zábavy a konečně i na české spolky. A udržeti české spolky, jest jako udržeti zde, v této naší nové vlasti českou národnost, a ten jest náš cíl, ku kterémuž společně pracujeme.

Co platno bylo by stavění českých národních síní a sokolských tělocvičen, když nebude zde českých spolků a českého dorostu, jenž až nás nebude, místa naše by zaujal.

Co platny byly by naše knihovny a naše jeviště, když nebude zde čtenářů pro jedno a ochotníků pro druhé.

Čiňtež tedy svou povinnost a zdar práci naší nemine. A že místnost tato stane se skutečně stánkem a domovem veškeré svobodomyšlné mládeže, to jest nám důkazem dnešní četné shromáždění. — Na zdar!

Sokolstvo v království českém.

Tuto podáváme část zajímavého pojednání V. Kukaně „Sokolstvo v království českém r. 1895“ uveřejněného v Sokolu:

„Sokolstvo na své dráze opět značný kus cesty urazilo. Počet jednot vzrostl o 33, nečítaje v to jednoty loni sice povolené, ale teprve letos činnost svou zahájivší. Členů značně přibýlo, jmění vykazuje potěšitelný přírůstek. Knihovny rozšířeny o hojnost nových spisů, řada nových založena a neuspokojuje-li mne přece výkaz knihovní, jak co do počtu knihoven, tak zejména pokud výběru knih se týče, omlouvám okolnost tuto nedostatkem prostředků peněžních.

Že duševní výchově členstva věnuje se stále větší pozornost, dokazuje stoupající počet přednášek v jednotách. Roku 1893 pořídáno přednášek 259, roku 1894 389, roku 1895 stoupl počet jich na 592. Přednáškové odbory byly v 36 jednotách. Počet přednášek i odborů přednáškových, jež zejména od loňského sjezdu Č. O. S. se zakládají, letos zajisté značně stoupne. Jest to vřelé přání nás všech.

Postupujeme, byť i pozvolna ku předu ve všech oborech práce spolkové, jen jediná věc mne zaráží. Počet členů cvičících neroste přiměřeně k stoupajícímu počtu členstva, ale — klesá. Roku 1893 cvičilo 28.4 proc., roku 1894 26.9 proc., roku 1895 pouze 26.3 proc. všeho členstva. Co jest toho příčinou? Nenalezá mládež naše více zálibu v tělocviku? Nese vinu toho pohodlí, nechť ku práci spolkové, ku každému, byť i nevelikému namáhání? V posledních letech lze zřetelně pozorovati, že náš veřejný a spolkový život jest otráven hádkami časopiseckými, spory různých velikánů, před širší veřejností zatahovanými, skandalisováním, ubíjením, umlčováním osob nepohodlných, tak že nebyl by žádný div, kdyby i Sokol tím trpěl a nechť ku každé vážnější práci, jež není spojená se zábavou a legrací, přenesena byla i do našich jednot. Uvažujme o příčinách klesajícího počtu členstva cvičícího a hledme všemožně nápravu zjednat. Jsou též i v řadách našich lidí, kteří vůbec význam cvičení tělesných podceňují a za podřizovaný jej považují — dokonce i pilnou snahu po tělesném vzdělání rozvrhují. Tu třeba konečně vysvětliti!

Domníval jsem se vždy, že myšlenka sokolská pronikla již do všech krajů vlasti naší, dnes však musím se přiznati, že jsem se klamal. České okresy: Habry, Uhlířské Janovice, Neveklov, Křivoklát, Dolní Kralovice, Lomnice nad Lužnicí, Plánice, Manětín, smíšené, však převahou německé okresy: Vimperk, Hory Kašperské, Lanškroun, Postoloprty, Stodo, Stříbro a jiné nemají dosud ani jediné jednoty sokolské. Nejvíce jednot vykazuje okres smíchovský (14), pak železnobrodský (13). Pokud týče se poměru Sokolstva k obyvatelstvu, zaujímá přední místo mezi okresy českými okres železnobrodský, připadá zde totiž člen Sokola na 34 českých obyvatelů. Jak smutně vyjímá se naproti tomu na př. okres dobříšský, kde teprve na 866 obyvatelů připadá 1 Sokol! Jedná jednotka v Dobříši měla r. 1894 pouze 26 členů, letos nedává o sobě ani známku života, tak že všim právem domnívatí se musíme, že doživořila.

Těšime se z toho, že jest to právě okres železnobrodský, který za vzor ostatním okresům v království postaviti můžeme, ačkoliv obyvatelstvo má chudé, členy jednot tamních jsou ponejvíce dělníci od německých chlebedárců odvislí. Pojizeří nejvíce jest ohroženo německým kapitálem, jenž za skývu chleba českému dělníku poskytnutou, chce bráti i národnost, jazyk jeho; na Železnobrodsko nejvíce bijí vlny germánského moře, aby uchvátily ten kus české půdy, proto musíme se všim úsilím hájiti tuto část našeho území. Zde musíme mít lid otužilý, sem musíme stále pozornost obracet, na lid, na výchovu jeho všecku péči vynaložiti, aby každý byl si toho vědom, že stojí na stráží zájmů národních, na výspě, němectvím ohrožené. Sokolstvo na Železnobrodsku čítalo loni 640 mužů, nechť stanou se všichni společně s bratry ze Semilka, Turnovska, Vysocka a Jilemnicka statečnými obranci naší půdy v nejsevernější končině naší vlasti. Českon Obec Sokolskou, župu krkonošskou a Fugnerovu i zámožnější jednoty upozorňují na naše Pojizeří. Zde nechť vše možné učiní se pro rozvoj Sokolstva, pro upevnění našich posic, jež středisky jsou ruchu národního v této krajině.

Ku konci roku 1895 bylo tudíž v činnosti 313 jednot.*)

Dle statistického výkazu Dr. Ed. Kaizla, roku 1888 vydaného, bylo r. 1870 všech jednot 117, z nichž zajisté 80—90 bylo v království Českém. Dle podaného právě seznamu z jednot v letech 1862 až 1870 v Čechách založených, jest dnes v činnosti pouze 59. Zjev tento musíme zde krátce vysvětliti.

Zaražení Sokola pražského v lednu 1862 bylo příčinou, že po českém venkově začaly se též jednoty sokolské zakládati. V prvých třech letech zaražena jich celá řada, avšak roku 1865 mnohoslibný ruch poněkud ochabnul a roku 1866 následkem války německo-rakouské úplně zanikl. Však již r. 1867, kdy nastala krutá persekuce českého národa, Beustova a jiné vlády vídeňské tlačiti nás počaly „ku zdi“, národ český vzmužil se a postavil Vídň na odpor, nastal čilý ruch po vlasti české. Následkem tlaku z Vídně vzpružilo se vědomí národní lidu našeho a on všemožným způsobem dával na jevo svou probudilost, vlastenectví, svůj vzdor na znamení, že neupustí od svých spravedlivých požadavků. Tehdejší nadšení, na které současníci tak rádi vzpomínají, bylo také příčinou, že sympatie lidu obracely se též k Sokolům, v nichž viděl nejrozhodnější bojovníky národní. V letech 1867—1881 povstalo nejvíce jednot sokolských.

Tlak z Vídně ulevil, r. 1870 přišla vláda Potockého, roku 1871 Hohenwartova, která s národem českým měla provésti vyrovnání. Nyní ukázalo se, že umíme pracovat, rozhodně si vedeme, že čilý život u nás panuje jen tehdy, když se strany německé jsme utiskováni, neb aspoň strašáky se na nás pouští. Nebylo příčiny ku vzdoru, proto zahodili jsme zbraně, husitské vlastenectví vyměnili

*) Od ledna do polovice července t. r. založeny byly tyto jednoty: Bratříkov u Semil, Cerhenice, Citoliby u Loun, Velké Čakovice, Daliměřice u Turnova, Domoušice u Loun, Dřín u Kladna, Dubí u Kladna, Hory Březové, Kamenice Horská u Žel. Brodu, Košťany u Teplé, Neratovice, Ohranice u Turnova, Pankrác, Paseky Hoření u Čes. Dubu, Peruc u Loun, Rasošky u Jaroměře, Řečice Kardašova, Řepín u Mělníka, Říčany, Sezemice, Sliveneč u Zbraslavi, Slivno Malé u Benátek, Smíchov („Tyrš“), Svojanov, Svratka, Veltrusy, Zákolany, Zvoleněves, Žatec, Zleby. Celkem 31 jednot. Mnohé z nich povoleny byly r. 1895, činnost svou zahájily teprve letos.

za mírnost beránců, počali jsme si hověti, lenošiti ve všech oborech práce národní. Zdálo se, že Sokol jest zde jen pro výlety a pro parádu. Když Hohenwartovo vyrovnání se stroskotalo, čeští poslanci vzdali se vši činnosti parlamentární, nastal v národě českém hrobový klid, skličenosť, ochablost.

Sokolské jednoty zapomínaly na vlastní úkol; strženy byvše všeobecným proudem, nelišily se takofka od jiných spolků zábavných a „čtenářských“, s nimiž závodily v pořádání zábav, výletů a plesů. Tím připravily se o sympatie národa. Lid v Sokole neviděl nic lepšího, než na příklad ve členech nějakého zábavného spolku. Význam sokolských jednot klesal, členstva ubývalo, tělocvik se nepěstoval; nastal úpadek Sokolství.

Jednoty hasičské, jež vyvolány byly do života též v prvých letech sedmdesátých, byly dalším hřebem, zaraženým do života sokolského. Mládež, oslněna jsouc lesklými přilbami, šňůrami a jinými ozdůbkami hasičů, opouštěla řady naše a přestupovala ku sborům hasičským; i muže a starce uniforma hasičská lákala. Sokolské jednoty živořily, — hlavně vinou vlastní — mnohé zanikly již tehdy, jiné pak z nouze, či z nutnosti sloučily se se sbory hasičskými v „hasičko-tělocvičnou jednotu Sokolskou.“ Že se tím Sokolství nepomohlo k novému životu, leží na bíledni; bratři Sokolové věděli to též dobře a aby zaniknutí Sokola nenadělalo zbytečného hluku a snad i posměchu — připravili si smrt „čestnou“ v jednotě hasičské. Téměř všude, kde Sokolstvo sloužilo se s hasičstvem, zaniklo; jen málo jest míst, kde v době nového ruchu z hasičsko-tělocvičné jednoty opět povstal skutečný „Sokol“. Ponejvíce muselo se začínat od počátku.

Nejtěžší ránu zasadilo nám rozdělení se národa ve stranu staročeskou a mladočeskou roku 1874. Když zábavy, svěcení praporů a jiné komedie více netáhly, začal lid přemýšlet o svém osudu a chystal se zahájit nový boj za svá práva na sněmu zemském. Nebudu a nemohu zde vypisovati, jak povstala strana sněmovní činnosti — nynější mladočeská — a jak strana početně silnější, staročeská, stranu druhou a všechny její podniky, opravdové, neb zdánlivě mladočeské, ubíjela. Sokolské jednoty považovány za střediska mladočešství, proto zahájen proti nim boj buď otevřený, neb tajný, který jevil se třeba jen v ignorování jednot našich. Do mody přicházelo tehdy hasičství, veteránství, všeliké katolické a jiné zpátečnické spolky, jež byly zúmyslně protežovány, tak jako Sokol byl umlčován a zřízení naše podkopáváno. V lidu zahostila se vůči nám lhostejnost, jež na mnohých místech ve zřejmé nepřátelství se zvrhla; bylo slyšati úsudky, že Sokol nemá vlastně žádný účel, že jest to spolek „komediantský“. Nelze proto diviti se, že Sokol nejvil přitažlivost na mládež, že starší bratři malomyslně všeli hlavy, nevědouce jak čeliti proudu všeobecnému, jenž hubil vše, co mělo na sobě ráz vlastenecky ideální, rozhodně český, svobodomyšlný. Jednoty zanikaly jedna za druhou, nové se nezakládaly a v těch, jež přes nepřízeň doby s napjetím sil se udržovaly pro lepší dobu, téměř žádný život se nejvil. Od ledna 1876 přestal též vycházeti tlumočnick náš časopis „Sokol“. — — — V jakém úpadku nalezalo se Sokolstvo, poznati nejlépe lze z toho, že ze 117 jednot, jež r. 1870 v zemích koruny české a ve Vídni byly v činnosti, udrželo se jich do roku 1875 pouze 71!

Nejhlubší úpadek Sokolstva byl zajisté v letech 1874 — 1880. Teprve po roce 1880 začalo nové kvasení, jehož výsledkem byl památný I. slet všesokolský, r. 1882 v Praze konaný. Na 1500 bratří sešlo se v Královské Praze, aby pozdravili se, posílili a připravili k nové činnosti v národě. Od roku 1882 datuje se obrození Sokolstva. Jednoty nové zakládaly se v letech posledních, zejména od zřízení žup a České Obce Sokolské, pak od druhého sletu, roku 1891 konaného, každoročně značný přírůstek lze znamenati. Kéž také práce naše zaboří všude v pravé koleje a zdarem jest provázena! Ta strastiplná leta sedmdesátá zanechala mezi námi stíny, jež tak těžko lze zapuditi. V té době zrodili se tak zvaní „parádníci“, kteří pravý úkol Sokolstva pořád ještě neznají, neb znáti nechti. Tehdejší období fangličkářské vychovlo nám tolik obojetných lidí, jimž lhostejno jest, vezmou-li na sebe dnes kroj sokolský, červenou košili, zítra pak uniformu veteránskou, neb ostrostřeleckou s černožlutými stuhami. Starejme se všemožně, aby zjevy takové, nás kompromitující, práci naši stěžující z řad sokolských zmizely.

Úhrnem bylo v Čechách r. 1895 313 jednot sokolských s 32.207 členy, z nichž bylo 8472 cvičících. V České Obci Sokolské sdruženo bylo jednot 289 s 30.731 členy z nichž 8007 cvičilo. Nesdružených jednot 24 s 1475 členy, z nichž 465 cvičilo.

Úhrnné jmění jednot bylo 911.590 zl.; stavební základ obnášel 600.459 zl. Časopisu „Sokol“ odbíráno v jednotách 2369 výtisků; Sborníku Sokolského 2105 výtisků. V knihovnách jednot bylo 8098 knih odborných (tělocvičných), 19.686 knih zábavně poučných.

Tajemství bicyklu.

(Z Den. Nov.)

Jak vysvětliti báječný úspěch moderního sportu ve společnosti? Musí přece mít hlubší své příčiny takový zjev? Příčiny nějaké, jež založeny jsou v nitru lidské povahy a přirozenosti. Psychologové i fyziologové zabývali se již tou otázkou. Mnozí vidí v jízdě na velocipedu pouhou kratochvíli. Druzí vysvětlují zálibu z rozkoše, kterou rychlá jízda poskytuje. Rozkoš je nepopíratelně značná, ač těžko ji slovy vyličit. Cyklista miluje své kolo, jezdí s vášní, náruživě, aniž vám dovede vysvětliti, v čem vlastně rozkoš jeho záleží. Divná věc, tolik lidí to baví, ujížděti po celé hodiny a mile cesty na točícím se kole, projížděti stále tytéž cesty a kraje a přece se neomrzeti. Mnohým nezasvěcencům zdá se to až hloupé, neboť pohled na šlapajícího kolojezdce není vskutku příliš vábný. Sám o sobě ten pohled sotva by koho svedl k napodobení.

Kdo chce býti nadšen, musí to dříve prakticky zkusit! Odpovídají obháji kolojezdceho fanatismu.

Pan Ch. de Pasquier ve zvláštní stati provedl rozbor psychologické a fyziologické rozkoše, působené kolojzdou. Shledává ji v pouhém faktu, že se člověk vůbec pohybuje.

Féré dokázal řadou pokusů, že pohybem vzbuzují se skutečné proměny v lidském organismu. I směr pohybu je v tom ohledu velice důležit. Shledáno na př., že pohyb od levé strany ku pravé spíše zesiluje ústrojí, než pohyb opačný. Lze souditi, postup ku předu má bezpochyby podobný výsledek. Těž autor cituje zkušenost, jakou učinila mladá dáma, která trpěla bolestmi v hlavě. Jezdila koňmo a při klusu rychlejšími bolestmi se ztrácely. Tak mění pohyb fyziologické stavy v našem organismu. Tak se vysvětlují rozkoše, jaké máme za rychlé jízdy v kočáru nebo při výstupu na místa vyvýšená a pod. Záliba ve hrách siláckých, ve cviku, obratnosti, mrštnosti, zápasu, běhu, všechny hry míčové, kruhové a běhové, moderní lawn-tennis i starý skotický špaček nalezájí tu tajemství svého vábu. Rozkoš v každé formě se nám zamlouvá. K pocitu rozkoše přistupuje pocit činnosti, neméně podnětlivý. Vědom si své síly, vysoko na svém stroji uháněje po hladké silnici, šlehán svěžím vzduchem do tváří, projíždí se cyklista po celé hodiny krajinou, myslí neb nemyslí na nic, rozhlížeje se kolem neb nevidá vůbec ničeho, až dojede cíle, jež si byl vytkl, naplněn pocitem vzrušení, opojen rozkoší. Právě tento stav nervové soustavy, to rozjaření povšechné provázeno prý je u mnohých jezdců silným pocitem spokojenosti a zadostučinění. Jeden fyziolog vyjadřuje se o tom pěknými slovy: „Jakmile rozkoš vznikla, ať kterýmkoliv podnětem, tu všecken organism různými toninami zpívá hymnu spokojenosti a radosti.“ Slovem, bezprostředný účinek pohybu je vzrušení všech funkcí, citlivosti, oběhu krve, síly svalové. V průvodu jeho pak se nachází jisté vzrušení činnosti duševní. Odtud pocit rozkoše u bicyklisty.

Mnozí se domnívají, že násilnou únavou těla lze působiti si lepší chutě k jídlu a výdatnější výživu. Je to neblahý předsudek. Vedle mnohých příčin, jež porušují trávení, jako jsou silná pohnutí duševní, leknutí, strach, mocné vášně a truchlivá pohnutí myslí, třeba vytknouti i přemrštěné namáhání svalů. Ku trávení je tak dobře zapotřebí sil, jako ku každé jiné činnosti tělesné. Tak lze si vysvětliti porušení výživy, rychlé hubnutí, jež se dostavuje po silné a trvalé práci svalové.

Jiný omyl spočívá v domněnce velmi rozšířené, že tělesná práce podporuje práci duševní. Pravý opak je pravda. Každý je schopen v určitém čase vynaložiti jenom určitý počet sil, aniž by ostatní funkce organismu byly porušeny. A poněvadž síly, kterých je zapotřebí ku práci duševní, jsou tytéž, jako při práci svalové (Féré), vydány-li při jízdě na velocipedu, není divu, že se jich při

knize nedostává. Malá projížďka přišla nám snad velmi vhod. Slezli jsme s kola, myšlenky jsou jiné, dostaly jiný směr, pessimism ustoupil optimismu. Leč značnější únava tělesná rychle vyvolává klesnutí činnosti duševní a překáží duševní práci.

Jakého tedy zisku lze jízdu na kole dosíci? Jaké výhody a jaké škody má kolový sport v zápětí?

Sport kolojezdceký, mírně provozován, rozptyluje mysl pracovníků, lidí kancelářských, nucených povoláním vysedávati většinu času v uzavřených místnostech; prospívá blahocitu, podporuje oběh krve v těle, výměnu látek, výživu na způsob jiných cviků svalových, s mírou pěstěných; podněcuje ústrojnou činnost některých orgánů zlenivělých a pod. Při osobách předpojatých, dráždivých, nervosních může prospěšně upravovati spánek... Lehká únava mívá v tom případě výsledek uklidňující. Rozhodující však v tom případě jest míra dávky užitého prostředku, neboť nadmíra může míti následek neblahý a vyvolati účín opačný. Cvik za účelem léčebným vymáhá proto přísného dozoru.

Vedle účinku uklidňujícího lze však v pěstění kolojízdy spatřovati prostředek k účelu opácnému. Jsou různé typy chorob. Někdo z příčin pochopitelných léká se jakéhokoliv cviku; nejmenší námaha způsobuje mu bolestnou únavu, skleslost, úplnou nečinnost, přímo zmalátnělost, tráví špatně, hubne, upadá v hypochondrii. Jen s výhradami doporučuji se proto neurastenikům cviky svalové, ač může i jim sport cyklistický jíti k duhu, tak že nabývají opět živějšího vzezření, chuti k životu, čilosti a plnějších forem.

Jak vzrušivě může jízda na kole působiti, dovozuje Pasquier na jednotlivých případech. Osoby zamlklé a z pravidla tiché stávají se v sedle povídavými; jiné ztrácejí všecku míru ve slově i činu. Mnohého překvapilo sprosté a neurvalé chování člověka na kole jedoucího, s kterým se cestou utkal. Za odpočinku takový recordman je snad zcela uhlazený muž a nikoho by neurazil. Jakmile sestoupil se svého stroje nabývá opět sebevlády, které pozbyl ve vzrušeném stavu pohybem jízdy způsobeném. Jeden autor připouští, že přemrštěný cvik svalů může u lidí chorobně zatížených způsobiti výbuchy vášně, návaly okamžitého šilenství a pod. Samé účinky fyziického pohybu na činnost duševní. Nikdy nemůžete býti jisti, že vám cyklista, jenž právě na svém kole kolem vás fičí, něco nemilého nevyvede.

Za hlavní vadu pohybu jízdy na kole vytýká Pasquier jednotvárnost její. U porovnání s hrou míčem, s jezdeckým koňmo, s šermem je pohyb na bicyklu vskutku svrchovaně jednotvárný. Stále toto mechanické šlapání, táž strnulost pohybu. Nesmíš ustát, povolit, jinak položit nohu, nebo trup nebo ruku. Pohyby jsou vypočteny jeden na druhý a opakují se do nekonečna, aspoň pokud jedeš a chceš vůbec z místa. Vzhledem k této jednotvárnosti, k obmezenosti druhu práce, které cvik ten vymáhá, lze předpokládati, že mozek jezdecký není příliš zaměstnan jízdu. Kdo by po celý život na kole jezdil, na nic jiného zření nemaje, nežli na projetou cestu, na počet uražených kilometrů, na hodinu, kdy kam dojede, nebyl by tuze prospěšný pokroku člověčenstva. Přemrštěný bicyklism vede k automatismu t. j. umrtvuje sebecit a vyvolává suggestibilitu. Jeden učenec aspoň dovozuje (Tissié), že úžasné rozšíření hypnotismu mezi mládeží university cambridgeské souvisí s přehorlenou její oddaností sportu.

Pravá moudrost i zde, jak vidět, záleží v umírněnosti a kde tato čnost nezavládla, tam rodí se arci neplechý a vzniká nebezpečí.

To by Dr. Rieger neudělal.

(Z Den. Nov.)

Dru. Riegerovi může se vyčísti, že na stará kolena ochabnul v boji proti Vidni, — že, hledaje spojence v šlechtě a hierarchii, na konec sám vedení feudálně kněžské strany se podřídil; avšak v chování svém proti vládě a jejím zástupcům a i naproti domu samému zachoval si starou svou mužnost a důstojnost. Nikdy nečekal místodržitele na schodech, aby se mu spolu s policejním ředitelem poklonil, jako učinili onehdy dr. Herold a dr. Podlipný. Čtete o tom:

V „Národním divadle“ pořádáno slavnostní představení,*) jež navštívil také místodržitel hr. Coudenhove. Po představení očeká-

*) P. r. Tušíme na oslavu císařových narozenin!

vali na schodech p. místodržícího dr. Herold, intendant divadla a dr. Podlipný, ve společnosti policejního řiditele Doerfla a řiditele divadla Šubrt, aby, jak orgán místodržitelství „Prager Abendblatt“ podotýká, místodržitele co nejuctivěji uvítali.

Jako lokajové nebo komorníci nebo sekretářové vznešenou vrchnost!

K tomu napsaly Rad. Listy tyto trefné poznámky:

Cheeme, aby nám bylo dobře rozuměno: Nevytýkáme loyaltitu tomu, kdo jí skutečně má a kdo jí má z přesvědčení. Ale musíme vytýkati přetvářku a zbytečnou poniženost. Co si má místodržitel král. Českého pomyslíti, když vidí předního muže národa, poslance blesky a hromy v parlamentě do vlády sršícího, opozičníka a bůh vi ještě co všecko, kterak spolu s p. policejním řiditelem co nejuctivěji čeká na schodech, aby uvítal jej — jej, zástupce té vlády, proti níž tak často plamenné řeči vede?! Co si má vůbec pomyslíti o celé opozici našeho lidu?! Nedívíme se, jestliže nás pak nahoře vážně neberou! Do vlády se ústy seká — ale při první příležitosti se udělá uctivá poklona. To jest první čin řečníka, jenž v Poděbradech volal lid — v jednotu Poděbradskou a dal si lidem přísahati, že neustoupíme! A což dr. Podlipný, předseda Obce Sokolské, má-li opravdu loyaltitu v srdci, proč neučiní návrh sborům sokolským, aby hromadně se účastnily podobných slavností? Proč nenabádá při některé slavnostní schůzi sokolské ostatní své bratry Sokoly k tomu, co on sám činí!? Věru, máme pěkné předáky! Stavíme na pranýř každého občana, jenž ve své prostotě dosti rázně nedovede čeliti p. hejtmanovi, a zatím naši vůdcové lichotí se nahoře“.

To Sokolstvo má pěkné náčelníky. Ve Francii, kde z hebkých rukou dam prší kvítí, to se to deklamuje o demokratickém a nepodajném duchu českém, jenž vládě vídeňské čelí jako hračka nerozborná. Ale v Praze —, jeden, sládek V., nejde do schůze na radnici, aby nemusel přiznat barvu o Husovi, druhý čeká na schodech, aby co nejuctivěji se poklonil místodržiteli, jenž zastupuje vládu, která příslušníky českého národa nechá v německých krajích Čech tlouci a týrati a Sokoly v nich nechce trpět.

Sokol Americký.

— Kdo není spokojen se stávajícím pořádkem, o němž již každý kdo má jen špetku zdravého rozumu dobře ví, že není ničím jiným než nepřetržitým křiklavým bezprávním páchaným nečetnou bohatou třídou lidí na mnohokrátě četnější třídě lidí nemajetných, ten jest dle náhledů takových pánů, kteří za plat oně třídě vyřídí dušské slouží, zván ihned anarchistou. Jsou ovšem také na světě lidé, kteří nemají ani tolik rozhledu a tolik samostatně nepřemýšlí, aby poznali, že nemělo by přece býti veliká většina lidí jen proto na světě, aby se dřela a nuzovala, aby bídně živořila k vůli tomu, aby jiní mohli v lenosti, v rozkošnictví a nadbytku týti. Nejsme z řady těch placených ani z těch nemyslicích a proto rádi dali jsme místa pojednání Sok. Kudlaty (Kritické posudky článku „Na obranu Sokolstva Česko-Amerického“) v minulých číslech t. l., a proto také jsme k nim žádných poznámek nepřičinili. „Pokroku Západu“ se to nelíbilo. Litujeme. —

— Bratr V. Kudlata v m. č. t. l. se tázal, zda by nemohl náš orgán, Sokol Americký, býti vydáván dvakrát za měsíc. K tomu odpovídáme, že nemožností by to nebylo i že brzy k tomu dojde, bezpochyby po příštím sjezdu N. J. S., do něhož daleko nemáme. Přítomně sotva bylo by vhodné otázku tu luštití, neboť není v pokladně N. J. S. peněz na zbyl a sbory sotva byly by teď v špatných časech ochotny platiti zvýšený příspěvek do pokladny N. J. S., byt jednalo se tu třeba jen o 25 neb 30 centů ročně za každého člena.

— „Já bych jen rád věděl, proč jsme si kupovali tělocvičnu, přece ne proto, abychom se ní chlubili?“ Tak píše bratr Hrbek, dopisovatel sboru cedar-rapidského, ve svém dopisu v t. č. uveřejněném. Škoda, že musíme br. Hrbkovi odpovědět, že leckde jest tělocvična více jen pro parádu než pro potřebu. Dokud musí členové cvičiti v nějaké bídné, draze najmuté místnosti, to stále bědují a nařikají, proč nemají lepší, proč nemají své vlastní tělocvičny, při tom dodávajíc „To by se ve vlastní jen poněkud slušné tělocvičně jinak cvičilo, pak cvičil by každý z nás“. Ale když se

pak ta vlastní tělocvična postaví, tu se divně věci objeví. Místo aby cvičenou přibýlo, spíše jich ubude, byt by byla tělocvična sebe lépe opatřena, byt by byla třeba zlatem vykrášlena. Jsme jako děti. Dokud něčeho nemáme, tu po tom toužíme, ale když něčeho dosáhneme, tu více o to nestojíme. Dítě také chce hračku, a když ji dostane, za chvíli ji pohodí. Aby se nám nevytýkalo, že mluvíme nepravdu, uvedeme příklad. Sokol Plzeňský býval vždy pilným sborem sokolským. Horlivost a pilnost členů ve cvičení, dokud sbor ten neměl vlastní tělocvičny, byla podivuhodná. Cvičivali trpělivě v místnosti často nevhodné, nadějíce se, že bude jednou lépe v tělocvičně vlastní, v níž odškodní se za přestálé svízele. A když vystavena opravdu pěkná, velice pohodlná a zdravá tělocvična, kde zůstali ti, kteří se na ni tolik těšili? Přibýlo cvičících? Škoda té pěkné tělocvičny, že tak málo dospělými se jí užívá! A tak děje se žel i jinde! Čím dále tím více se přesvědčujeme, že chceme-li věc svou udržeti a rozšířiti, musíme hlavní svůj zřetel obrátiti k mládeži, i že musíme ji tak vychovati, aby v pěstování tělocviku neviděla jen nějakou kratochvilnou hračku neb sport, nýbrž věc, které jest každému pilně si hleděti po celý život.

— Pamatujeme se, že mnohý, jenž před lety byl vyhlášeným Sokolem, o němž lid si vyprávěl, jaké kousky odvážné umí prováděti, nebyl vždy tělesně pěkně vyvinut. Vidivati jsme mnohého, jenž byl tělocvikem sedřen a znetvořen. Postavy takové pomalu z tělocvičen našich vymizely. Na místě nich nalezneme teď spíše evičence pěkných souměrných postav, dobrých svalů a svěžích kvetoucích tváří. To jest nám důkazem, že cvičí se teď v sborech našich mnohem účelněji.

— Časy jsou zlé, všude peněz málo, však naši tajemníci a účetní, že prý šetřit nebudou. Bezpochyby že se obávají, aby Spojené Státy neschudly, posylajíc všude důsledné dopisy pod dvoucентовou známku, kde by postačilo poslati centový poštovní listek. Myslíme že nemáme žádných tajností, které bychom museli uzavíratí do dopisu, bojíce se je svěřiti poštovnímu listku. Pěkných pár dollarů dalo by se u větších sborů každý rok ušetřiti, když by se hledělo k tomu, aby nevyhazovalo se zbytečně na poštovné, papíry a obálky.

— Výstava, kterou T. J. Sokol Tyrš v Chicagu pořádal koncem minulého měsíce, velmi se vydařila i ukázala, že sbor jmenovaný těší se značné přízni.

— Již jednou učiněn byl pokus dáti župě Chicagské poněkud jiné zřízení, než mají župy Chicagské, poněvadž se uznávalo, že stanovy župní, jež vyhovují ostatním župám, nejsou vhodné pro župu Chicagskou, v níž všechny sbory, které k ní náleží, až na jeden jsou v Chicagu. Pokus onen neměl výsledku, pro línost výboru, jemuž záležitost ona svěřena. Výbor onen vůbec se nesešel i nevykonal ničeho. Nyní učiněn nový popud k znovuzřízení župy. Každý sbor v Chicagu zvolil si (a kde tak posud neučiněno tedy zvolí) výbor k vyřízení zmíněné otázky. Členové oněch výborů sejdou se k společné schůzi v neděli, dne 25. t. m. o 10. hodině dopoledne, v síni Sokola Slovanské Lípy. Očekáváme, že každý, kdo do výborů oněch zvolen, vykoná svou povinnost.

— Obecná tělocvična v Douglas Parku, v Chicagu byla otevřena dne 11. t. m.

— T. J. Sokol v New Yorku brzy dočká se dostavly své tělocvičny. Jsme přesvědčeni, že její členové nebudou míti ji jen pro chloubu, ale pro potřebu.

Sokol Slávský.

* Ze Sokola se dovídáme, že povolen „Svaz Českoslovanského Sokolstva.“

* Br. Vn. Budil v Besídce Sokolské (Sokol čís. 11) píše: Každá jednota sokoilská přičiňuj se (tak jako Sokol Smíchovský a j.) aby všichni naši branci vojenští (tedy i nesokolové) uměli dobře napřed pořadová cvičení vojenská. Důvody pro to jsou na snadě a ani jediná námitka proti nim neobstojí. Kdo zkusil, dá nám za pravdu“. To divně chápe br. V. Budil věc sokolskou a ovšem i sbory, které pro vojnu členy své připravují, na místo aby je poučovali, že není nemravnější, ukrutnější a nelidštější instituce na světě nad vydržování vojska. Jest snad Sokol k tomu, aby připravoval své členy, aby na vojně snadněji a rychleji stali se zabíječí a vrahy, by s menšími obtížemi se vyučili vraždění a katování. Zdá se, že v řadách Sokolstva v Čechách je málo lidí.

Různé zprávy.

(Z N ě m e c k a .) — Ve zprávě jednatele ústředního svazku německého turnéřstva, podané při schůzi dne 19. a 20. července v Kolíně n. R., čítal svazek v r. 1895 5312 spolků s 529.925 členy, z nichž 279.828 cvičí. Svazek spravuje nadání Jahnovo ku podpoře učitelů tělocviku a jich vdov a sirotek, dále Jahnovo museum, nadání pro zřízení německých tělocvičen (hotovost 32.000 marek). Při zprávě té doznáno, že tělocvik přes vzrůst členstva všude nepokročil co do požadavků lidových, že příčina toho leží ve způsobu, ve kterém dosud tělocvik byl pěstován. Shledána potřeba zavedení závodů všeobecných, i navrženo, aby veškeré závody dělily se na závody jednotlivců a na závody hromadné a to: 1. Závody spolků. 2. Závody žup. 3. Závody krajů. Takovéto závody mají záležeti ve cvičeních prostných neb s tyčemi, po případě s kuželi a závodech na nářadí, při čemž má se hleděti jak na výkony jednotlivců, tak na souhrnné provedení a na chování boreů, počet účastníků dle procenta vzhledem k vzdálenosti od sídla jednoty. Při župních slavnostech mají býti jednoty podle své velikosti do 3 oddělení vřaděny a každé oddělení zvlášť o sobě posuzováno. Obdobně má se díti při závodech krajů, při čemž má se zachovati trojí stupňování výkonů. Zároveň navrženo rozšíření závodů lidových o běh s překážkami přes příkopy, běh dlouhý, běh rychlý, vrh malým míčem, vrh k cíli, vrh velkým míčem, vrh oštěpem do cíle a do dálky. Návrh tento byl pilně přetřásán a odkázán turnéřstvu k uvážení. Za místo příštího všeobecného sjezdu v r. 1898. zvolen Hamburg.

(Z B e l g i e .) — V srpnu t. r. slavil belgický svazek gymnastů 31. rok svého trvání. Stojí pod záštitou krále Leopolda a čítá 118 spolků s 11.007 členy, z nichž 4624 cvičí. Svazek je rozdělen v 5 žup a koná každého roku svůj sjezd. Předsedou po 19 let je pan Cuperus z Antverp. Tělocvik belgický je v poslední době vážně ohrožen jednak vzrůstajícím se sportem, zejména jízdou na kole, mimo to rozštěpili se gymnasté na další tábory, zejména na tábor klerikálních spolků tělocvičných, který podporován je a z různých fondů velice troufale počíná vystupovati, a mimo to ve svazek spolků sociálně-demokratických, které samostatně vystupují a své slavnosti s okázalou, avšak rovněž zbytečnou nádherou a pompou konají. Svazek ten přilhlásil se i k příštímu sjezdu gymnastů francouzských, který se konati bude v Roubaix.

(Z P o l s k y .) — U příležitosti sletu krakovského konána byla řádná valná hromada svazku polských sokolských jednot, při níž schváleno: Doba pořádání sletů nebudíž přesně určována. Slety župní konejtež se jednou za 2 roky, veřejná cvičení jednot každého roku. Za místo příští valné hromady ustanoven Stanislawow. Utvořeny nové župy: kolomyjská a sandecká. Příspěvek na r. 1896 do svazku stanoven obnosem 50 kr. za každého člena jednoty. Ná- městkem starosty zvolen Dr. Czarnik, tajemníkem Dr. Fiszer, pokladníkem Padewski, náčelníkem Durski, jeho zástupci Cenar a Ruczinski, redaktorem Przewodnika Fiszer.

(N ě m e c k á O l y m p i e .) — V německých kruzích v poslední době přetřásá se velice horlivě otázka pořádání všenněmeckých slavností po způsobu slavností olympijských, v nichž mají vedle tělocviku též veškerá odvětví moderního sportu mimo závody koňské místa naléztí. Podnět k tomu zaval spolek pro hry lidu a mládeže, jenž navrhuje, aby se na některém z památných míst v Německu, jako na Wartburgu nebo u Freiburgu na Mustentě, zřídilo velkolepé závodíště, kdež by občasné konány byly závodní slavnosti. Středíště jich má záležeti ve cvičeních tělesných, která u německé mládeže v oblibu vešla a v Německu vynikající měrou se pěstují. Z těchto má býti souhrnný jakýsi obraz o závodech slavnostně podán. Za tato cvičení byla vyvolena: 1. Všecky cviky německého turnéřstva, zejména skok, běh, vrh, zápas a šerm. 2. Hry lidové i mládeže. 3. Jízda na kole. 4. Plování. 5. Veslování. Ze všech, kteří v Německu tyto cviky pěstují, mají býti jenom nejlepší k závodům připouštěni, a má se při závodech přihlížeti nejen k jednotlivým vrcholovým cvikům, ale i k harmonickému vývoji veškeré síly tělesné, za kterýmžto účelem mají býti závody náležitě upraveny, aby pokud možno veškeré tělesné síly byly zaměstnány. K závodům má býti připuštěn každý německý jinoch, jenž vykáže jistý výcvik, a na jehož jménu nelpí žádná pohana. Jako první bojovník za tyto slavnosti vystoupil pěstitel lidových

cviků Raidt, říditel reálných škol v Hanoveru, spiskem „Národní dny pro německé závody (Nationaltage fuer deutsche Kampfspiele) Návrhy tyto setkaly se však v kruzích turnéřských s různými náhledy, z nichž převážná část vyslovuje se proti pořádání těchto her vidouc v nich ohrožení významu všeobecných sjezdů turnéřských. Zejména Boettcher a Nawroth, dále Winter vystoupili otevřeně proti této myšlence poukazující k tomu, že závody ty mají za účel toliko vypěstění nejvyšších výkonů tělesných, podněcování osobní ctižádostivosti několika málo vyvolených, kdežto celý ostatní národ zůstává při nich pouhým divákem. Zavrhuji takovouto jednostrannou výchovu lidskou poukazující na to, že střední výkony častěji opakované daleko lépe tělu poslouží, nežli několik vrcholových cviků. Známé zjevy z anglických universit, míčových klubů, jsou toho nejlepším důkazem. Slavnosti ony by byly čistě sportovní, myšlenka by se úplně udusila v šíleném náponu svalstva. Dne 7. června konána společná schůze turnéřstva a zástupců sportů v Berlíně, při níž se ustanoveno na uspořádání kongresu k účelu provedení zmíněného plánu dne 12. července v Mnichově. První takovýto národní den má býti položen do Lipska na rok 1900., patrně v dobu, kde mezinárodní výbor pro pořádání her olympijských tyto v Paříži uspořádá. Výbor německého turnéřstva, jenž zasedal dne 19. a 20. července v Kolíně, usnesl se v příčině té na zvolení 7členné komise, která by otázku tuto dříve náležitě prostudovala a pak teprve návrhy své podala.

Ze župy Východní.

Zápis o schůzi cvičitelského sboru župy Východní, ze dne 8. srpna 1896.

Schůzi zahájil bratr náčelník, Frant. Zborník. Přítomni byli bratři Fr. Hroch, Jan. Beníšek, Ferd. Martyny. Zápis o poslední schůzi čten a přijat. Dopis od župního výboru čten a přijat. Návrh župního výboru, by pořádána byla dvě pořadová cvičení župní v roce, byl přijat a usneseno, by cvičitelský sbor se postaral o stále cvičiště pro pořadová cvičení župní.

Usneseno, by dozorce k jednotlivým vyslání, sami vypracovali rozvrh pro cvičební večer a náčelníku jednoty, ku které jsou vyslání, na týden napřed poslali, aby on i cvičitelové mohli cvičení dle něho si připravit. Dozorce má též na cvičení se podílet, a ne cvičí-li se dle rozvrhu udaného, má náčelníka i cvičitele upozorniti a chyby jim opravit (po cvičení). Dle toho mohou dozorce lépe soudit znalost náčelníka i cvičitele, a zprávy o jednotách budou pak spravedlivější. Usneseno, by cvičitelský sbor a župní výbor počítal každého čtvrt roku společnou schůzi.

Bratr náčelník oznamuje, že byl přítomen veřejnému cvičení jednoty newarské, 4. července, o jehož výsledku podal zprávu, dále oznamuje, že dosud neobdržel zprávu náčelníkem od jed. Fuegner v Long Island a jednoty v Newarku. Bratři náčelníci měli by zprávy pravidelněji zasýlati.

Zprávy dozorců za poslední čtvrt roku mají být uveřejněny se zápisem dnešní schůze. Dozorce mají být vyzváni, by zprávy odevzdali co nejdříve.

Pro příštího čtvrt roku zvoleni dozorce následovně: bratr Fr. Hroch do hořejší cvičirny jed. New York, br. Jan Beníšek do dolejší cvičirny jed. New York, bratr Ferd. Martyny do Long Island ku jed. Fuegner, br. F. Zborník do Newarku, br. Fr. Jicha do Morrisanie, bratr Fr. Vančura do Brooklynu. Tím schůze skončena. Ferd. Martyny, zap.

Zpráva župního dozorce u T. J. Sokol v New Yorku.

Cvicitelským sborem uloženo mně, navštívit cvičení v prvním čtvrtletí 1896 T. J. Sokol v New Yorku, v hořejší cvičirně na Boulevardu, mezi 71. a 72. ulicí. Cvičení navštívil jsem 10. března t. r.

Pod řízením bratra náčelníka, Fr. Zborníka, započalo se cvičením určitě v ustanovený čas. Nastoupeno ku cvičení prostnému v sedmistupech, rozstup učiněn ze středu úskokem. Cvičení samé bylo velmi lehké ale vydatné; sestávalo z pohybů z paží skrčených a napjatých, stoje kročně a sehnuté, 2 oddíly s průpravou, časomíra 1, 2, 3, 4, opakování dle potřeby, ruch prostřední.

Po cvičení prostrným nastoupeno ku cvičení na nářadí v sedmi družstvech, 5 družstev sestávalo z členů a 2 z čekanců.

Cvičitelové byli: 1 Oktavec, 2 Jicha, 3 Bartunek, 4 Řehoř, 5 Martyny, 6 Holub, 7 Štefek.

Cvičeno bylo dle rozvrhu náčelníkem vypracovaného, dle kterého se družstva 3krát střídala, takže cvičení rozděleno na čtyři čtvrtě: 1. čtvrt cvičení prostrná, 2., 3. a 4. na nářadí a s nářadím.

Cvičení toto dobře bylo řízeno náčelníkem, i cvičitelové řídili se dle rozvrhu, čímž cvičení mělo onen pravý ráz, jaký má mít.

Chování členů též napomáhalo cvičitelům, že udržena kázeň, jaká má být ve cvičení.

O místnosti, v které cvičí Sokol new-yorský, není dnes potřeba se zmínit jak vyhovuje, ale přece podotknout musím, že v takové místnosti, v které cvičí na 60 cvičenců se těžko dýchá, ač byla místnost před cvičením vlhkými pilinami prachu sprostěna. Však náhradu budou mít členové až se ocití pod vlastním krovem, kde bude nejenom místa dost, ale též vzduch čistý.

Na zdar! Jan Beníšek.

Zpráva župního dozorce o cvičení
T. J. S. Fuegner v L. I. C., 25. února '96.

Cvičení počalo o půldeváté za přítomnosti 15 členů. Cvičení řídil bratr Wokal. Nastoupeno v řad bez rozdílu velikosti, a zástup pak rozdělen ve dvě družstva; první družstvo bylo 9členné a druhé 6členné (veteránů).

Prostrná se nepožádala žádná. Pak nastoupeno ku cvičení s nářadím (kužele). Cvičitelé byli br. Beneš první družstvo, kůň na děl b. m. a břemena, a br. Vančura kužele. Druhé druž. (veteráni) br. Wokal břemena, kruhy a zápas.

Cvičeno bylo bez pravidelného rozvrhu. Návosloví většinou chybné. Pořádek vzorný. Střídalo se třikrát, ale cvičení bylo krátké. První družstvo cvičilo 40 minut a druhé jen 30 minut, což myslím, že jest velmi málo a pak bych doporučoval, aby se cvičilo aspoň částečně ve cvičebním obleku a ne ve vestě, obyčejných kalhotách a v botách.
V. Vohlíčka.

Zpráva župního dozorce.

Zpráva ze cvičení Těl. Jed. Sokol v New Yorku, v dolejší cvičirně.

Cvičení, které jsem navštívil, odbývalo 28. února 1896. Rázem 8. hodiny, br. Vác. Hampl dal znamení ku nastoupení. Nastoupeno 11 členů a 5 čekanců. Čtyřstupem nastoupeno ku cvičení prostrnému, které se skládalo z jednostranných pohybů z nohou skrčených, postojte sehnuté. Provedeno dosti dobře. Br. Levý byl ukazovatelem. Mezi cvičením prostrným dostavili se další 4 členové a jeden čekanec. Pak započato cvičení na nářadí a sice: 1. družstvo kruhy (přešvihy přes motouz), 2. družstvo zápas (výpady a úniky), 3. družstvo, (čekanci) kůň na šíř (metry odbožmo). Po vystřídání 1. družstvo hrazdu (výmyky a vzepření), 2. družstvo kůň na šíř (přešvihy odnožmo a únožmo), 3. družstvo skok vysoký. Po střídání druhém 1. družstvo skok daleký, 2. družstvo kruhy (houpání), 3. družstvo břemena.

V prvním družstvu cvičilo 9 členů a cvičitel, br. K. Vejnoska, známý co malý Samson, neb jeho svalovité tělo k tomu poukazuje. V družstvu druhém byli 4 členové a cvičil je br. Levý. Třetí družstvo pozůstávalo ze 6 čekanců a br. V. Hampl byl cvičitel. Úhrnem cvičilo 22. Cvičeno dle rozvrhu, cvičení byla přiměřená síle členů. Pořádek dobrý. — Na zdar!

Fr. Hroch.

Zpráva dozorce župního o činnosti
T. J. Sokol v Newarku.

Dotyčnou jednotu navštívil jsem v neděli, dne 1. března t. r. Cvičení započato o deváté hodině ranní, pod velením bratra Václava Ptáčníka. Súčastnilo se 5 členů. Rozvrh vypracovaný bratrem Ptáčníkem byl následující: 1. kůň na šíř, mety odbožmo; 2. hrazda, vis, závěs; 3. skok vysoký.

Jednotlivé výkony sestaveny dobře. Rozvrhu se bratři drželi dobře. Návosloví též dobré. Po cvičení na nářadí nastoupeno k cvičením prostrným. (Pohyby nohou natažených, postojte sehnuté) Cvičení ta prováděna velmi chybně. Bratři by měli věnovati více

pozornosti cvičením prostrným, a nemluvit v řadách, neb se smát a vytrhovat ještě druhé. Cvičení odbývají se dvakrát týdně, ve čtvrtek a v neděli.

Připomínám bratřím, aby nezanedbávali cvičení.

Na zdar!

Vác. Hampl.

DO P I S Y .

V Bruno, Neb., dne 4. září 1896. — Zdejší sbor Sokol Žižka pořádal výlet dne 23. srpna, kterého se súčastnilo několik okolních sborů, a sice Sokol z Abie a Linwood s průvodem Národní Kapely z Abie. Též se súčastnil Sokol z Weston. Sboru ty se dostavily v úplném počtu, v určitý čas, o 12. hodině. O půljedné vyšel průvod ze sokolské místnosti na místo výletní. O čtvrté hodině se započalo cvičení, které se podobalo malým závodům: Cvičila 2 družstva členů a družstvo žáků. Obecenstvu velmi se líbilo cvičení žáků od 10 do 14 roků, kteří krásně cvičili. A tu radost těch žáků, že mohli vystoupit na veřejnosti.

Sokol z Abie se hodlá co nevidět přidat k naší Národní Jednotě Sokolské. Ale nevím jak jim to tam půjde dále. Teprve začínají a již mají nepřátele, a to tu katolickou lůzu. Minulou neděli tamější „velebný pán“ jim tam kázal v kostele, že se zakládá v Abie sokolský sbor a kdo prý se k onomu spolku přidá, by neočekával žádné milosrdenství od něj, a že nechce, by mu chodili ku kostelu neb do kostela. Ale bylo mu to málo co platné, neb sotva jeden neb dva se zastrašili, ale 12 nových členů se přihlásilo ku sboru v Abie. Rád bych věděl, co jest do toho „velebnému pánu“, zdali by snad chtěl, aby to byl katolický Sokol. Pak by snad hlásal svým ostříhaným ovečkám, by se přidávaly k Sokolům a podporovaly sbor ten. Vizme příklad: Z mnoha mladíků i starých, když počnou od 14. roku choditi každou neděli do kostela a chodí stále do věku 30 neb 40 roků, tu nebudou přece nic vědět, tak jako když tam započali choditi. Kdyby ale věnovali ten čas každou neděli návštěvě cvičení od 14. do 30. roku, pak by mohli říci, že se něčemu přiučili. A nemůže to žádný upřít, neb to máme dokázanou věc, že při té příležitosti (sokolování) se člověk naučí i čísti i psáti, poněvač každý sokolský sbor má teď již zařízení knihovnu, tak že se může každý člen ponaučit. Co se týče našeho sboru, již jsme vytrpěli mnoho nesnází zlých, neb odpůrců proti nám jest mnoho a nás jen pár členů. Ale my vytrváme. Troufám, že to nebude ani rok trvat a náš sbor bude mít 40 neb 50 členů a pak nechť se nám někdo postaví na odpor. — Na zdar!

Dopisovatel.

V South Omaze, Neb., dne 28. září 1896. — Již mnoho měsíců uplynulo od minulého dopisu, ne moji nedbalostí, ale dlouhým zaměstnaním v obchodě a schůzemi, až dnes opět přináším zprávu celé N. Jed. Sok. potěšitelnou.

Zdejší Ochotník se spojil s naším sborem, a tím nám přibýlo členů a milovníků čtení mnoho svazků knih, a též šatna divadelní.

Co naše spanilomyslné dámy od Ochotníka se nepřidaly? Mohly též tak učinit a přidat se k našemu sboru a založit odvětví Sokolek v stejnokroji. Doufejme, že si to rozmyslí a tuto užitečnou věc po úvaze prosadí.

Nově přijatý bratr, Bohumír Horáček se přičinil všemožně u vyučování českého jazyka mezi naši omladinou a Těl. Jed. Sokol s Č. S. P. S. Hvězda Svobody, čís. 145., zvolila sobě 3členný výbor by každý našemu bratru učiteli byli nápomocní.

Dítěk navštěvovalo školu o prázdninách kolem 80 a ty, co nemohly svůj poplatek platit, aneb sobě potřebné knížky koupit, byly nadřečenými spolky všim zaopatřeny, a tím i chudší nebyly o to vyučování zkráceny.

V měsíci srpnu sehrál br. učitel se svými žáky divadelní kus „Ztracené dítě“ a jiné deklamovaly a zpívaly. Tím bratr učitel přesvědčil obecenstvo, že s přičiněním i zanedbaná South Omaha může povznést svůj mateřský jazyk, začať se dostalo učitelů i dítkám hojného potlesku, co děkování od velmi četného obecenstva; a druhého dne nepřítomné obecenstvo po doslechu toho velice litovalo, že se nesúčastnilo oně zábavy.

Z prodeje lístků vybylo něco přes \$20, a tu náš učitel se školním výborem odkoupili 20 lavic od školní rady a objednali tabuli

pro školu, i zjednali místnost k vyučování. Tim opět naše škola bude moci lépe v českém vyučování pokračovati.

Což aby se rozohnila větší činnost mezi našimi českými spolky jako J. Č. D., Lesníky, Lesnicemi, Dřevaři a Dřevařkami a nejsilnější A. O. U. W. a náš pobratimec Podporující „Sokol Tyrš“, by sobě též zvolily tříčlenný výbor, by se společně přičinily o tu nějakou zábavu ve prospěch naší české školy, by dokázaly, že společně síly žádný neláme; a že sobě všichni českého jazyka velice váží.

Nyní se náš divadelní odbor připravuje, aby sehrál první kus v měsíci listopadu, a tak pomaloučku kráčíme za naším účelem.

Náš cvičitel, Jan Moravec též se přičiňuje, by ze žáků nám vyvířil dobré Sokoly.

Jisto jest, že zde nespíme, ale bdíme nad naším českým jazykem vytrvale. Již několikrát neměli jsme peněz na zaplacení poplatků k N. Jed. Sok., a přece zas naše doba ku vzkříšení, a Sokol roztáhl své perutě by nás zachránil.

Doufám, že Sokolové se mou zprávou potěší a volám jen činnosti „Na zdar!“
Bedřich Dienstbier, dop.

V Morrisani, dne 29. září 1896. — Jelikož mi tento měsíc nezbyvá mnoho času abych se rozepsal o pilnosti našich cvičících a vůbec o pokroku celé jednoty, podávám jen krátkou zprávu následující:

Cvičení započalo, jak členů tak žáků začátkem září. Cvičení členů je jako vždy slabě navštěvováno. Původce slabé návštěvy je zkrátka lenost. Jednota naše též odkoupila jeden stodollarový dluhopis na tělocvičnu Newyorské Jednoty Sokol.

Po dlouhém spánku se náš dramatický odbor probudil, a bude dávat první představení „Mlynář a jeho dítě“ dne 31. října t. r. ve prospěch české svobodomyšlné školy. Protož nejen naši bratři by měli hledět účel ten podporovat, ale i sousední svobodomyšlníci, neb jak v posledním čísle Sok. Am. udáno, oni první mají být. Neboli mne to snad, že jsme poslední, ani prostřední, aneb první, jen když vím, že jsme se nikde nesúčastnili svaté slavnosti a podobného. Nemyslím tím nic zlého, nebo nějakou urážku, ale jen tolik chci podotknout, by každý mistr třikrát měl a jednou řezal a ránu, která někdy byla, by si ji sám znova neotvíral, neboť nečteme časopis jen Sokolové, čtou ho také cizí lidé, lidé takoví, kteří dovedou snad každého posoudit. Protož myslím jen dobře, by každý Sokol, každá jednota si byla sobě rovna v neodvislosti a svobodomyšlnosti. — Na zdar!

Frant. Chrástil, jed.

V St. Louisu, Mo., dne 1. října 1896. — Od počátku t. m. bude mně možno podávati zprávy z našeho středu utěšenější, neboť opětně zavládla činnost mezi našimi členy a jest naděje, že po odpočinku čtyř měsíců budou čilejší ve svých odborech. V dřívějším dopisu jsem sdělil, že tělocvična bude dohotovena do 20. září. Nestalo se tak až v sobotu, dne 26. m. m. z té příčiny, že nebyla ještě upravena. Ještě dnes není vše hotovo, leč to nejnemnější hotovo jest. Práce se částečně zdržely z příčin peněžních, takže ještě dnes chováme obavu, jak se vše splatí, by požadavkům vyhověno bylo. Členové zapůjčili po menších částkách dle možnosti, pak vypůjčeno na noty \$3.500. Co vynesly příspěvky od bratrských sborů i co výk. výb. povolil, nedostačí úplně ku krytí všech oprav, které dnes dosahují více jak \$6.500.

Dne 26. m. m. byla otevřena naše tělocvična slavnostním spůsobem a odevzdána svému účeli, tělocvikovi.

Téhož večera pořádan koncert hudební a zpěvný. Přátelsky se opětně osvědčil pěvecký odbor Slov. Lípy „Lumír“, který se účastnil a přednesl několik zdařilých zpěvů. Odměnou jim byl dlouho trávající potlesk. Na zdar! — Taktéž náš pěvecký odbor „Hlahol“ se přičinil, by dostal své povinnosti, a dostavili se členové jeho do jednoho, co bylo zvláště překvapující pro nás všechny.

Hudba toho večera byla rozhodně slavnostní. U nás to zvláštěností, slyšení skladby těch nejlepších českých hudebních skladatelů. Taktéž některá hudební sola přednesena. Zásahu o hudbu má náš Sokol Bergman.

Po vyčerpání programu nastala volná zábava, která byla velmi přátelská a trvala až do rána. Také žádný nemohl dříve k domovu, neb celou noc přelétlo o přítrž, a kdo nechtěl zmoknout, musel zůstat. My jsme již na ten dešť přivykli. Po každé na otevření

nám přelétlo o přítrž. Dříve jsem říkal „Když přší je úroda“; nyní budu říkat neštěstí, z té příčiny, že mnoho našich přátel ostalo doma, ale ty věrné to nezastrašilo, přišli přec a mohu říci na tak mizerné počasí návštěva byla velmi slušná a uspokojivá.

Ku konci musím se zmínit, že mezi programem představen byl Výbor Správní, který měl veškerou práci na starosti, co s tělocvičnou od počátku spojena byla; výbor ten vykonal ji obětavě pro náš sbor.

Ve výboru tom jsou Sokolové Fr. Vrána, J. Adámek, Ant. Hájek, Fr. Brabec, Jos. Nový, Tom. Ulrich, Petr Pitha, Vác. K. Tříska, Ant. Peřout, Jos. Jiříček, J. Kučera, Fr. Burian, Fr. Wachtel. Pak předstoupil starosta, Sok. Vác. Šedivec a mezi řečí poděkoval výboru za práci, již pro sbor učinili.

(Řeč podávám doslovně na jiném místě t. l.)

Ku slavnosti došel telegram od našeho člena, Sok. J. Šimana z New Yorku: „Tužte se, bratři, ať na vás národ patří!“

Na zdar! Vác. K. Tříska.

V New Yorku, dne 1. října 1896. — V hlavě mé víří tolik nových myšlenek, nových přání i jiných důležitých věcí, avšak tentokráté péro mé, jako by ztupělo, s těžší se po papíru louhá. Jsem unaven neustálým několikaletým dopisováním. Cítím, že nový nástupce za mě nevyhnutelně by zvolen být měl.

Mám psáti o činnosti naší v cvičirně? Okolo 60 Sokolů cvičí pravidelně v místnosti prozatimní. Přes dvě stě žáků i žačky plní různé naše pronajaté cvičirny. Cvičitelů dobrých máme s důstatek pro čas tento, a přec nemohu s úplným uspokojením hleděti na tělocvičnou činnost naši. Jest mnoho nových, mladých sil, které pod prapor sokolský se přihlásily, však do cvičení dosud se nepřihlásily. Jest mnoho i starších sil, které bývaly našimi předáky, však cvičení jim již nevoní, zapoměly naň vůbec. Jaká náprava má se státi, aby aspoň polovina členů cvičila? Snad příští prostranná Sokolovna nám k cvičení více chuti i odvahy dodá.

Dne 26. září pořádkali jsme výlet spojený s průvodem po ulicích Čechy nejvíce obydlými. Cvičitelův sbor sice navrhoval, aby vůbec žádný průvod se neodbyval, návrh tento byl však velkou většinou poražen. S chutí běžím průvodu našeho se účastniti, avšak byl jsem šeredně sklamán v počtu dostavivšího se členstva. Ani snad ne celé sto členů mělo tvořiti průvod tak nákladný. Chlapci i děvčata v počtu as 120 dali nám sice většinou svoji „čochku“, za to ta velká většina členů našich dali chudé vysvědčení sami sobě, neboť průvod si přáli a sami doma neb na ulicích pohodlně na nás hleděli. Jak, pro bůh, chcete bratři lákatí obecnstvo na zábavu, v které ani Vy se nepodílíte? Nedali jste si mravní poliček sami sobě, tak malým účastněním se průvodu výletu našeho? Ještě dobře, že naše obecnstvo v počtu hojném se dostavilo, takže předece něco čistého asi zbudě pro pokladnu naši. Mnoho to ovšem nebude, však bratři příště ať hlasují raději proti zábavě jakékoliv, nemíní-li se jí účastnit tak, jak odhlasováno bylo. Na výletu tomto byly provedeny různé závodní hry žáků i čekanců a mnozí z nich dobyli si vítězství v podobě stříbrného monogramu sokolského s orlem americkým.

Všem Sokolům z celé Ameriky doporučuji, zavítají-li do New Yorku, by pozeptali se na 71. ulici, ve východní části N. Y., a tam, mezi Avenue 1. a Boulevardem uvidí na třech stavebních lotech nízkou sice, avšak úhlednou budovu, v které každého Čecha a Sokola zvláště velmi mile uvítáme. Jest to naše příští tělocvična, která v pěti týdnech úplně hotova bude. Jest sice jednoduchá, bez okras nádherných, však prostranná i velice úpravná uvnitř. Den otevření tělocvičny naší blíží se krokem kvapným. Však i peníze, která v sumě 25 tisíc dolarů ještě potřebujeme, pohotově nemáme. Časy jsou pro obchod prabídné, výdělky žádné a přece jen sami sobě jsme dlužni chtěli býti. „Máme-li platit úroky snad peněžníkům, plaťme je Čechům!“ Tak pravili členové sboru důvěrníků a požádali jednotu naši, by dovolila jim utvořiti těleso, které mezi sebou peníze potřebné by sehnalo, kteří by se dali zákonitě zapsati co korporace, na útraty jednoty naší, a kteří by měli první úpis na majetek náš. Poněvadž peněžníkům toť by se muselo povolit a poněvadž bychom asi 6 set dolarů ušetřili co procento dohazovačům, usneseno povoliti přání sboru důvěrníků, by možno-li těleso toto co nejrychleji ustavili. Jen zdaří-li se praktický plán tento.

Příští sobotu bude schůze mimořádná, v které ujednáno bude, kdo ustanoven bude co obchodvedoucí v naší Sokolovně a jak má spravována býti.

Jeviště krásné, o které se pečlivě stará sbor dívek a paní a které nám věnováno bude, jest z pola již hotovo, a úplně hotovo bude dne 1. listopadu. Na jevišti tomto má poprvé být provozována opera „Andulka“, od Romana Nejedlého. Rozkošná opera tato se svědomitě studuje našim pilným cvičitelem Reindlem, který zajisté nás chce novinkou touto překvapiti. Též i dramatický odbor pilně studuje Dvořákův nový kus „Chodové“, dramtu to historického, zpracovanou dle Jirákových „Psohlavců“. Výtečná drama tato bude svědomitě vypravena, neb již nyní pilně zkoušky se dějí. Jak jsem doslechl, že na otevření Sokolovny má být uspořádáno veřejné cvičení členů, čekanců, žáků, žakyň i drahých sester Sokolek, a tím nejkrásněji zasvětime stánek náš tělocviků lidovému.

A což ta jediná nejkrásnější zábava Sokolů a Sokolek „banket“, nebude ani letos pořádan? Jest to nejkrásnější, ryze sokolská zábava a prosím, aby na něj zapomenuto nebylo.

Na zdar! M. K a f k a .

V Long Island City, dne 1. října 1896. — (Z T. J. Sok. F u e g n e r.) — Jest povinností mou zase zprávu o činnosti Jednoty Fugner do Sok. Am. napsati. Na začátek tohoto roku jsem s radostí psal, jak členové ve velkém počtu cvičení navštěvují, nyní ale zase ochabli; četa veteránů docela. Doufám ale, že nyní, co nám nastaly delší večery, bude cvičení opět ve velkém počtu navštěvováno. Ať nezapomenou též starší členové, totiž veteráni, cvičení navštěvovati. Schůze jsou navštěvovány četně. Též cvičení pořadová jsou navštěvována četně. Žáků cvičí 30 jednou týdně, v neděli, od 9 do 11 hodin dopoledne.

Dne 11. července účastnilo se nás 30 Sokolů slavnosti základního kamene Těl. Jed. Sokol v Nev Yorku. Přejeme jednotě newyorské štěstí v práci její.

Dne 2. srpna pořádala jednota naše pic-nic v rozsáhlém parku Ferd. Tvrđika, v Ravenswood, L. I. C., který se vydařil ku spokojenosti obecnstva a též i naší.

Dne 7. září, na dělnický svátek, pořádala jednota naše přátelskou zábavu spojenou s veřejným cvičením žáků ve výletní místnosti Sokola Josefa Břizy v L. I. City. Cvičeno bylo na bradlech, skok do výše a skok do dálky pod dozorem cvičitelů bratří Frant. Vozába a Jos. Uhra. Cvičení provedeno bylo velmi dobře. Dále byla provedena náčelníkem jednoty br. Al. Wokalem zkouška theoretická a kladeny otázky žákům z prostocviků, načež byli žáci podělení dárky dle postupu. Celkem se zábava odbývala ku spokojenosti naší a též i našich příznivců.

Dne 17. května ve schůzi mimořádné byl spojen Patronát Čes. Svobodné Školy v L. I. City s Těl. Jed. Sokol Fugner, jelikož byl náhled všech, že ve spojení jest síla a že snáze budeme ku předu kráčet nežli když budeme pracovati rozdrobeně. Patronát přistoupil k Těl. Jed. Sok. Fugner se 17 členy. Patronát měl majetku dva loty v kupní ceně \$500 a \$33.10 na hotovosti, což nyní ovšem přešlo v majetek T. J. S. Fugner. Jednota Fugner již dříve zapůjčila na ony loty \$60. Nyní sbor náš vydržíve českou svobodomyšlnou školu v Dutchkills a Sunnyside, v částech to města L. I. C. Vyučování se odbývá v místnosti městské školy a sice bezplatně, jednou týdně, v sobotu, druhá třída od 10 do 12 hodin v poledne, první třída od 12 hodin v poledne do 2 hodin odpoledne. Dítěk navštěvuje českou svobodomyšlnou školu 70. Učitelem až dosud byl p. V. B. Tůma, který vyučoval ku všeobecné spokojenosti. Učitel V. B. Tůma se nyní vyučování vzdal, poněvadž nastoupil místo obchodvedoucího v novém českém Národním Domě v New Yorku. Na místě jeho nyní vyučuje p. V. Pulec, který doufám bude též vyučovati ku všeobecné spokojenosti.

Též v našem městě je škola, která nese jméno German and Bohemian School. (Německá a česká škola). Tato škola založena byla Němci, Čechy a knězem. Dle všeho se zdá, že tato škola je založena se strany české a kněžské na úkor jednotě naší a naší škole. Též musím podotknouti, že ten kněz je Čech. Nemohu se rozepisovati širě do orgánu sokolského o agitaci toho kněze, jenom ještě musím podotknouti, že též zařídil cvičení žáků. Byl u Sokola Al. Vančury a chtěl jej za cvičitele žáků pro svoji stranu získati, čemuž on ale rozhodně odepřel. Nyní to ale zkusil u člena

jednoty newyorské, který byl od útlého věku v řadách sokolských a jest co dobrý přeborník znám. Jest to br. Josef Beneš, který se nechal několika dollary zaslepit a cvičení ono přijal, vyjádřiv se, že od Sokola něčeho nemá. Doufám, že si Sokol Josef Beneš zaležitost tuto ještě dobře rozmyslí a v kruh sokolský se navrátí.

A ještě něco bych byl zapomněl. Též se u nás zakládá nový sbor Sokolek, pročez již předem volám činnost jejich Na zdar!

V á c . V a n č u r a , d o p .

V Cedar Rapids, dne 2. října 1896. — Dnes se mi nějak do toho psaní nechce; ale slíbil jsem že budu psáti, a také chci vyplniti co jsem slíbil.

Psal jsem posledně, že se zmíním o činnosti naší tělocvičné, však věřte mně, bratři, že tak nerad jsem nepsal pravdu jako dnes. Jest hanbou co budu dnes psáti, ale nemohu si pomoci.

Naše činnost tělocvičná — abych užil českého přísloví — „ne-stojí za fajfku tabáku“ (myslím ale, toho nejšpatnějšího). Do cvičení nechodí žádný. Pravdou, přece někdo, cvičitel a někdy jeden neb dva cvičenci. Může být, že mně bude vyčítáno ze strany cvičitelů, že též nechodím. Ano, jest pravda, nechodím. Ale prosím Vás, jaký to udělá na člověka dojem, když přijde do cvičírny a tam vidí cvičitele neodstrojeného i jen žaky, a žádný jiný tam není. Divím se našim starším členům, kteří chtějí, by byl pokutován člen, který jest na výboru vyšetřujícím čekatele, a nedostaví se, by podal zprávu. Když ale nepodává zprávu cvičitel již po tři měsíce, toho si žádný člen nevšimne. Já to chtěl již udělat sám, ale když jsem se o tom zmínil, tak mně bylo řečeno, posečkej ještě. Ale teď se již čekat nemůže. Když se podává účet za něco, musí se vědět zač. Nemyslím, že jest někdo tak bláhový by platil, aniž by věděl zač.

Já bych jen rád věděl, proč jsme si kupovali tělocvičnu, přece ne proto, abychom se ní chlubili! Jest to již jako s učarováním; co máme tělocvičnu, tak se neevičí.

Diví se tomu mnohý z nás, že člen, do kterého jsme skládali všecku naději, se neosvědčil.

Mysleli jsme, že budeme mítí Tesaře v druhém vydání, ale skláplo nám.

Týž člen, jakým byl rok zpátky náruživým Sokolem, jest dnes bicyklistou. Nedívím se tomu, že zanedbává cvičení, vždyť se musí „trejnovat“ na závody bicyklistské. Rád bych viděl, by to vzalo nějaký převrat, neb takhle to nemůže déle trvati. Vždyť se nic nepracuje, až na ten zábavní výbor, který má na zřeteli finanční stránku jednoty. Ale aspoň kdyby pracoval celý. Jest to v něm, jako při každém výboru, členů hromada, ale práce zůstane jen několika. Podruhé více.

Na zdar! J a n J . H r b e k .

V Chicagu, dne 4. října 1896. — Již tomu minulo 29. září t. r. osm měsíců, co jsem se přesídlil opět do svého domova Chicaga, ze St. Louisu, Mo., kde jsem mezi bratry Sokoly skoro po dva roky trávil a na jejich bratrských, ryze sokolských zábavách i jednání s nimi podílu bral. Doba ta mně zůstane pro vždy nezapomenutelnou, neb jsem v nich shledal dobré Sokoly. Nyní jsem si vyzvedl přestupní listinu a přistoupil jsem k sboru Sokol Chicago, kde jsem opět shledal upřímné Sokoly, kteří obětavě podporují šlechtné účely, jako se ukázalo podporou T. J. S. v St. Louisu.

Nyní Sokolové Roubal a Lurie se starají o školu nedělní a snad i o sobotní, by naše mládež nebyla otravována v útlém mládí katechismem a bibli katolickou, by dítky nebyly lákány za obrázek ke katolíckánské škole. Volám tomu podniku již ku předu slávu! Náš sbor a naši bratři zástupci zůstanou pevní ve svém předsevzetí, aby dítkám rodičů uvědomělých poskytl školu svobodomyšlnou! Sbor náš pořádal divadlo „Tkalcovský tovaryš“, které bylo sehráno pod říditelem K. Barešem velmi hladače. Úlohy a zpěvy ochotníci dobře provedli. Příštím říditelem jest zvolen Jos. Kočka.

Na zdar! F r a n k J . B e n e š .

V ý k a z p ř í s p ě v k ů

na opravu tělocvičny T. J. Sokol v St. Louisu, Mo.

Zasláno do 30. září 1896.

Těl. Jed. Sokol Žizka v Bruno, Neb.	\$ 8 00
T. J. Cedar Rapidský Sokol v Cedar Rapids, Ia.	20.00
T. J. S. Buřivoj v Detroit, Mich.	13.75
Členové přispěli u výboru: Sok. Ant. Chaloupecký.....	
Vinc. Červenka.....	2.60
Aug. Dvořák.....	1.00
Vác. Fouček.....	10.00
Ferd. Srnka.....	1.00
Slečna Jos. Burianova.....	2.00

Úhrnem ..... \$ 60.35

Dříve oznámeno v Sok. Am. .... \$ 823.99

Úhrnem zasláno \$884.34

Prosíme o další příspěvky za T. J. Sokol v St. Louisu

J. K u č e r a , před. výb. V á c . K . T ř í s k a , úč. výb.
1911 Geyer Ave.

Členové novia vyloučení.

Ze Slovenského Sokola v Chicagu. Vyloučení pro neplacení: Josef Krupce, Jan Valašek, Jan Šimek, Andrej Valašek, Samuel Božík, Andrej Luptak, George Hasil a Mikluš Babiak. Za sbor Prvý Slovenský Sokol Na zdar!

Štefan Aňel, úč.

Z T. J. Sok. Svornost v Morrisanii. V třetím čtvrtletí byl přijat Eduard Zoubek. V třetím čtvrtletí vyloučen byl pro neplacení příspěvků Max Švayghofer.

Frant. Chrastil, dop.

Schůze výkonného výboru N. J. S.

New York, dne 5. října 1896. — Náměstek starosty br. Kadlec zahájil schůzi. — Starosta br. Wokal zaslal písemnou omluvu, že z důležitých příčin není s to schůze se účastnit. Omluva přijata. — Nepřítomen a neomluven br. Brodil. — Br. Hurt z Chicaga poslal účet na \$3.25 za vzorky zaslané jednotě „Cleveland“ v Clevelandu. — Předčítán dopis jednoty st. louiské ze dne 16. září a telegram ze dne 28. září; jednatel sděluje, že na podporu jednotami odhlasovanou zaslal jednotě st. louiské všechny peníze, které po ruce byly (\$200) a sdělil, že doplatek zašle, jakmile možno bude. Zpráva jednatele schválena a týž má jednotě st. louiské podati ještě další vysvětlení. — Těl. Jed. Sokol z Westonu, Neb., zaslal doplněnou žádost o přijetí, i prohlášena jest dnešním dnem za člena Nár. Jed. Sokolské; jednatel pošle jí členský diplom a oznámí přijetí její výboru župy Západní. — Ku prohlédnutí stanov téže jednoty jmenování bratři Kadlec, Pavlík a Lier. — Na dotaz jednoty z Wilsonu, Kansas, ohledně přistoupení k N. J. S. vysvětlení již podal jednatel. — Plz. Sokol z Chicaga píše o ústř. župním výboru; usneseno dopsati v záležitosti té bratřím Hallerovi a Hurtovi. — Dopis „Čechie“ o téže záležitosti přijat. — Dopis Sokola Jyrauta přijat a k vyšetření jeho záležitosti zvoleni do výboru bratři Říha, Wokal a Jahoda. — Jednatel sděluje, že pan Vavřín z Čech vydal novou sokolskou píseň a nabízí ji ku koupi též Sokolům americkým; jednatel poslati má píseň pořadatel listu, aby s ní dle dobrozdání

svého naložil. — Jednota morrisanská zaslala nesrozumitelný dopis o záležitosti V. Křenka; má býti požádána o vysvětlení. — Stanovy „Vlasti“ s poznámkami výboru schváleny. — Usneseno odporučiti sjezdu, by změnil článek 3. hlavy IX. v ten smysl, aby členové výkonného výboru voleni byli na 4 roky. — Na to schůze skončena. F. Lier, zapisovatel.

Příjem a vydání v měsíci září 1896.

Příjem.

Září 1. Sokol „Čech“ v Clevelandu za I. '96.....	\$26.00
3. T. J. S. Tábor v Chicagu za I. a II. '96.....	20.60
Za ohlášku v Sok. Am. po srážce 25 proc.....	22.50
T.J.S. Nová Vlast v Clevelandu za IV. '95 a I. a II. '96	21.50
11. T. J. S. v Linwood za II. a III. '96.....	5.30
28. Sokol Slovanská Lípa v Chicagu za II. '96.....	47.00
29. T. J. Sokol v New Yorku na III. '96.....	86.30
Tatáž za 1290 výt. Sok. Am. pro žáky po 3c.....	38.70

Celkem..... \$267.90
Hotovost z min. měsíce..... 660.79

Úhrnem..... \$928.69

Vydání.

Září 17. Fr. Lierovi za 3400 výt. Sok. Am. pro září s výpravou a známkami.....	\$ 98.95
28. Těl. Jed. Sokol v St. Louisu splátkou na povolenou podporu v částce \$500.....	200.00

Úhrnem..... \$298.95

Příjem..... \$928.69
Vydání..... 298.95

Hotovost na příští měsíc..... \$629.74 a sice \$565.00 v úpisu na \$500 a 64.74 u banky a pokladníka.

Jos. Říha, jed.

ADRESÁŘ NÁRODNÍ JEDNOTY SOKOLSKÉ VE SPOJ. STÁTECH.

VÝKONNÝ VÝBOR NÁRODNÍ JEDNOTY SOK. V NEW YORKU:

Al. Wokal, starosta, 1 Skillman Ave., Long Island City, N. Y.; J. Kadlec, náměstek, 320 E. 71st St.; Jos. Říha jed., 1204—2nd Av. Fr. Lier tajemník, 410 E. 71st St.; Jos. Wocel pokladník, 346 E. 78th St.; Jos. Brodil, Jan Pavlík, Ant. Jahoda, Fr. Chrastil. Náč. A. Tesaf, 1376 First Ave., New York, podnáč. J. Pavlík.

Župa Východní, sídlo v New Yorku.

Ústřední výbor: starosta J. Benišek, jed. A. Voříšek, 338 E. 71st St. pokladníci V. Hampl, Ferd. Martyny, A. Heida, náč. Fr. Zborník 501 E. 72nd St., místonáč. F. Martyny N. Y., F. Vančura L. I. City. SOKOL JED. BLESK Baltimore; jed. V. J. Šimek, 932 N. Broadway T. J. SOKOL Brooklyn, N. Y., taj. J. Toman, 625 Bushwick Av. T. J. S. FUEGNER, L. I. City, N. Y., taj. Ant. Majer, 236 Crescent St. S. J. Svornost, Morrisania N. Y., F. Chrastil 1929 Vanderbilt Av. Tremont T. J. SOK. Newark, Franta Holeček, 280—15. Av. T. J. SOKOL, New York; taj. Jos. Zák拉斯nik, 360 E. 72nd St. T. J. SOKOL Westfield, Mass. Fr. Náhlovský, 43 Parker Ave.

Župa Západní, sídlo v Omaze, Neb.

Ústř. výb.: před. A. Kment, 1245 So. 15th St., taj. V. Šebek, 1407 So. 4th St., pokl. John Mathouser, další čl. výboru Rud. Havelka a Vác. Raba, Omaha. náčelník J. Pecival, 1516 Williams St., podnáčelníci Franta Filip, Boh. Ninger. T. J. SOKOL ŽIŽKA, Bruno, Neb.; taj. Frank Zelený. TYRŠ C. R. SOKOL, Cedar Rapids, Ia.; A. M. Zahořík, 2nd Ave. T. J. SOKOL, Crete Neb. taj. Vác. Daniel T. J. SOKOL, Linwood, Neb., taj. Karel Dočekal. T. J. SOKOL Omaha; taj. Jos. F. Kunc, Rear 1416 William Omaha T. J. S. ČESKÝ LEV, Oxford Junction, Ia.; taj. Jos. Milota. T. J. S. Plattsmouth, Neb., J. C. Pták, tajemník. T. J. S. Milligan, Neb., Frant. Hrdý, jed. T. J. SOKOL, Schuyler, Neb., taj. Josef Otrádovský, P. O. B. 247. T. J. SOKOL, So. Omaha, Neb. jed. Frant. Hájek 20 O St.

T. J. SOKOL St. Louis, Mo.; jed. A. Hájek, 2349 S. 11th St. T. J. SOKOL, Wilber, Neb.; taj. Jan H. Brt T. J. S. JIRÍ PODĚBRAD, Clarkson, Neb., taj. Jan D. Wolf T. J. S. KOMENSKÝ, Humboldt, Neb., F. Kotouč, jr.

Župa Střední, sídlo v Milwaukee, Wis.

Ústřední výb.: před. J. Zahořík, taj. a jed. H. Vrba 621 Chestnut St.; pokl. Vác. Straka; další členové výboru Fr. Kaplan a V. Simandl, Jos. Štíbr, náčelník, cor. Broadway & Smith Ave., Cleveland, O.; podnáčelníci J. Zahořík a A. Jedlička. SOKOL ČECH, Cleveland, O.; taj. Fr. Sluka, 112 Anderson St. T. J. S. NOVÁ VLAST, Cleveland, O., V. Celerin, 85 Milford St. T. J. SOKOL Cleveland, taj. Fr. Skala, 158 Croton St. T. J. S. BUDIVOJ, Detroit Mich. J. C. Tobias r. 48—49 Home Bank Blg T. J. S. PODLIPNÝ, Detroit, Mich.; taj. E. Novák, 53 Williams Av. ČES. AM. SOKOL Manitowoc, Wis.; taj. A. J. Fanta, 312 N. 8th St. TĚL. J. SOKOL, Milwaukee, Wis.; K. Jiran, 530—12th St. T. J. S. MLADOČECH, Racine, Wis. Jiří Mach, care of „Slavie“. Č. A. JED. SOK., St. Paul, Minn., A. Jurka, 16 Douglas St.

Župa Chicagská, sídlo v Chicagu, Ill.

Ústř. výb.: R. Hurt, 593 Blue Island Avenue, T. Vonášek, taj., cof R. Hurt, 593 Blue Island Ave., F. Holub. — Náč. K. Štulík, 525 S. Lincoln St., místonáč.: F. Hešík, R. Hurt. KLATOVSKÝ SOKOL, Chicago; taj. P. Straka, 967 Van Horn St. PLZENSKÝ SOKOL Chic.; taj. S. Süsslund 629 W. 21st St. SOKOL CHICAGO, Chic. L. Koehler, 963 Washtenau Ave. SOKOL SLOVANSKÁ LÍPA Chicago, Jind. Hájek, 133W. Taylor St. TĚL. J. ČECHIE Chicago; taj. Jan Rauš, 35 Emma St. T. J. S. TYRŠ, Chicago, Ill. A. J. Švestka 515W. 21st St. T. J. S. TABOR, Chicago, Ill., jed. Jan Vrstil, 1306 So. 42nd Ave SOKOLSKÁ JED. HORNÍK, Coal City, Ill., taj. Fr. Kříž, B. 152 T. J. S. VLAST, Chicago, Ill., Vác. Hlaváč, 255—25th Pl.

„Sokol Americký“, časopis Sokolstva čes.-americ. Nákladem výkonného výboru Národní Jednoty Sokolské. VYCHÁZÍ 15. KAŽDÉHO MĚSÍCE V NEW YORKU, N. Y.

Dr. K. Štulík, pořadatel, 525 S. Lincoln St., Chicago, Ill. Jos. Říha, jednatel výk. výb. N. J. S., 1204—2nd Av., New York. Předplatné a veškeré dopisy pro „SOKOLA AMERICKÉHO“ buďtež zaslány pořadatel.

Náehnik — chief
na dél — lengthwise, transversal
nadehmat — above grip
nahoru — upward
na konci — on the end
na mistě — being at a halt
napjeti — straghten
na pravo (i) v prěi — halt right (i) face!
na pravo (i) v prěi, pochodem po-chod! — right
(i) oblique march!
na pravo (i) v prěi (v pochodu) — right (i)
oblique march!
na pravo (i) zhidit had! — right (i) dress!
na pravo (i) zhidit siki — right (i) dress!
na pravo — forward
naratí — apparatus
naskok — spring
nastoupení — falling in
nastoupit! — fall in!
nastoupit v siki — fall into double rank!
na siri — broad lateral
natazeny — straght

N

13

16

oštěp — spear
o záloktí — by hind arm

P

Palec — thumb
palcový(á) — thumb (position)
pata — heel
páteř — spine
paže — arms
paže skrčít — hands on chest
paže skrčít předpažmo — elbows front, hands
on shoulders
paže skrčít přípažmo — elbows down, hands on
chest
paže skrčít úpažmo — elbows out, hands on
shoulders
paže skrčít vzpažmo — elbows up, hands on
shoulders
pěst — fist
plavmo — swim
plný chmat — full grip
plný krok! — forward march!
poblíž — near
pobok — lateral

metaci stíl — vaulting table
metes — run, dash
metry — vaultings
metry ducmo — outside contrad vaultings
metry letmo — flying vaultings
metry odbočmo — flank vaultings
metry odchylmo — deviate vaultings
metry odnožmo — inward vaultings
metry převlečmo — through vaultings
metry přednožmo — front vaultings
metry přemetmo — overhead vaultings
metry připatmo — join vaultings
metry roznožmo — straddle vaultings
metry schylmo — shrink vaultings
metry skřemo — contract vaultings
metry hnožmo — sideways vaultings
metry zanožmo — rear vaultings
meziknih — middle swing
mie — ball
mirny krok! — forward march!
motouz — cord
mrstítí — fling
mstšek — vaulting board
mstšek pružny — spring board

12

9

kmihem — by swing
kolem — around
koleno — knee
kolmý — perpendicular
kolo — round
kolovadlo — circulating ladders
komihání — swinging
komihání bočné — lateral swinging
komihání čelné — transversal swinging
komihání klicmo (s poskokem) — stooping
komihání kružné — round swinging
koněir — rapier
kostra — frame (human frame)
kost — bone
kotník — knuckle
kotouč — twirl
kotouč na levo (pr) — twirl to left (r)
kotouč napřed — twirl forward
kotouč na zad — twirl backward
kotoul — roll over
koule — ball
koule k vrhání — shot
koza — vaulting buck
krajník — leading file

meta — aim
meč — sword
malikovy — little finger (position)
malik — little finger
machati — swing, brandish
Madia — pommels

M

lytko — calf
loket — elbow
lichý — odd
lha — attacking board
levý spol — left file
levý dvojeneč — left man
levý — left
lehno — flying
leh — lying
latka — rod
lano — rope (climbing rope)

L

kázel — indian club
horse
kín na del — transversal (lengthwise) vaulting

II

10

krk — neck
kroj — fashion, uniform
krok — step
krok plný — full step
krok zkrácený — short step
krok zrychlený — quick step
kroužiti — to revolve
kruhy — swinging rings
kruhy řadou — traveling rings
kryt — parry
kryt vnější — right low parry
kryt vnitřní — left low parry
kryt vřehní — head parry
krýti se — to cover
křídlo praporu a větších článků — wing
kříž prohnutý — depressed back
křídlo sboru u menších článků — flank
kříž vysazený — arched back
kukle — mask
kulžmo — hopping
kůň — vaulting horse
kůň na šír — lateral (broad) vaulting horse

odkmit — back swing
odchylo — deviate
odchvat — return seizure
odchyb — return extension
odbočmo — flank
odbočka — flank overleap
oči — eyes
obruč — tire
obraty (v porádových) — facings
obraty — turns
obrat (v porádových) — facing
obratnost — skillness
obrat — turn
obracený podehmat — reversed undergrip
obracena dvojice — reversed file
obouruč — both hands
obounoz — both legs
oblouk — bow
Oblicej — face

O

noha — leg
na zad — backward
návěšti — preparatory command

FI

15

odnožmo — inward
odpažit — extend arms down
odpor — resistance
odraz — rebound
odsek — return cut
odskočiště — place to be jumped from
odskok — leap off
odstoupiti — fall out, step aside
odsun — retire
odsun odkrokem — rear pass
odšvih — offswing
odvětví — branch
ohnouti — bend
o patou — by heels
o paží — by arms
oporem — bystay
o prsou — by chest
o předloktí — by forearm
o ramenou — by shoulder
o rukou — by hands
osa ramenní — shoulder axle
osnova — plan
osný — pivot

JAN ČEPEK
pozemkový, na oheň a

→* Život *←

pojišťující jednatel,

ÚRADVNÝ :

315 E. 73. ul., N. Y. a 367 Woolsey Av. L. I. C.

Nezapomínejme na četbu!

U jednatele v. v. N. J. Sok. dostati lze tyto knihy:

TYRŠ: Základové těloviku	\$1.00
KOŽIŠEK: Cvič. veř. na koni na šif	.10
HRON: O cviř. soustavě	.20
MENDÍK: Povelý ku podrobnému procvičení pořadových cviření	.05
KLENKA: Cviření s kuřeli	.20
Těl. hry II. (S nářadím)	.25
Tyršovy Úvahy a řeči I. 1.	.25
Tyršovy Úvahy a řeči I. 2.	.25
III. Slet všesokolský v Praze (S ill.)	.30
Fuegner. Životopis	.10
Tyrš. Životopis	.10
Vaniřek. Sok. epiřtoly I-IV.	.10
Sokol, jeho směř a cíl	.02
J. A. Komenský a jeho snahy těloc.	.02
„Sokol Americký“ z roků 1879, 1882, 1886, 1887, 1889, 1891, 1892, 1893, (jeden ročník)	.50

P o z n . Tyršovy Úvahy jsou po většině na skladě u sborů.

Chicagský oznamovatel.

F. H. Hrdlička,
hostinský

v síni T. J. Sokol ČECHIE
32-34 EMMA ULICE,
blíže Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

Příhodná místnost k odbyvání schůzí, plesů a zábav všeho druhu.

Sokol Jindřich Schulz
vlastní velký obchod

nábytkem a kamny,
580-582 Blue Island Ave.

Na skladě má kuchyňské nádobí, lampy, karpety a j. Prodává též na splátky.

Karel Fivek

jest zručným a dovedným ve vykonávání prací spadajících do **klempířského oboru.**

Úřadovna: 81 Clark ul. p. č. 20
Obydlí 674 May ulice.

Fr. Pavlíček,

okresní a městský zeměměřič.
Výměry a nákresy lotů vykonává rychle.

František Randák,
ARCHITEKT.

Úřadovna: 95 Washington ul.,
Pokoj č. 63-64, Chicago.

Týž zhotoví na přání i plány pro venkov. Stavbám tělocvičen a veřejných budov věnuje se zvláště pozornost.

Jest veřejným tajemstvím, že
VAC. DONAT,
576 západní 19. ul.

vyrábí chutné a zdravé šumivé nápoje, kteréž jsou zvláště Sokoly oblíbeny.

K. J. Hlinka, Jos. Kašpar.

Hlinka a Kašpar,

679-687 Laflin ul.

vykonávají veškeré kamenné práce na stavby.

W. Koláček & Co.

574-578 BLUE ISLAND AVE.,

686-690 LOOMIS ULICE.

Nejoblíbenější a největší

obchod střižní.

Žádám bratry jednatele neb ony bratry, kteří v jednotách rozšiřování literatury na starosti mají, aby spisu mému laskavou pozorností věnovali a pokud možno přihlášky své v brzku zaslali jednatele výk. výboru N. J. S. Podle počtu přihlášených výtisků stanovím cenu krámskou tak, aby knížka byla všem členům přístupná. — Na zdar!

Na Královských Vinohradech, na štědrý den r. 1895.

František Horálek, nakladatel.

F. KORBEL & BROS.,
pěstitelé vína v Sonoma Co., Cal.

Odvětví: 684-686 W. 12th Street,

Chicago, Ill.

Chicagský oznamovatel.

... SOKOL ...

J. F. MALÝ,

FOTOGRAF

570 záp. 18. ulice.

Zhotovuje nejlepší fotografie za mírné ceny; zvláštní pozornost věnuje sokolským skupinám.

Červená, modrá — ne, ale
CYRIL FIALA,
obslouží Vás

v Plzeňském Sokole
nejlepším domácím a importovaným pravým plzeňským.
Chutným lunčem a vším, čeho jest k blahu tělesnému zapotřebí.
Navštivte jej!

◊ SOKOL ◊

FR. VAVŘÍČEK
— vyrabitel —

→ **dobrych doutníků,** ←
přestěhoval svůj obchod do č.
461 záp. 18. ul.

Dr. Vinc. Fischer,
— český —

zubní lékař,
570 Blue Island Avenue,

ROH LOOMIS ULICE.

ZNÁMÝ SOKOL

FRANTA ŠIŠKA
vyrábí dobré

havanské i domácí doutníky,
827 SO. ASHLAND AVE.

Slyšeli jsme, že kdo stavěl a nedal stavět

→ **Fr. Maškovi,** ←
1096 z. 19. ul., blíž Western Ave.

tak řekne: To jsem byl „Dydla“, že jsem mu to nedal, mohl jsem býti bez zlosti; vím, že je to „pánský pán“. A ještě prý dá z každé stavby, kterou na tuto oznamku dostane, příspěvek na dobrý účel.

Dr. Karel Štulík
LÉKAŘ

◊ ◊ ◊
RANHOJIČ,

525 SO. LINCOLN ST.

Může býti zavolán z kterékoliv lékárny v Chicagu:

— Telefon: West 229. —

V lékárně p. C. G. Foučka, roh 18. ul. a Center Ave.
večer od 6.30 do 8 hodin.

849 So. Ashland Ave. 849

Frant. Topinka
Contractor a Stavitel.

Práce vykonává levně a přesně dle nákresu. Rozpočty v době krátké.

849 So. Ashland Ave. 849

Sokolské stejnokroje! Sokolský kroj cvičební!

JOHN J. DVOŘÁK & SPOL.
oděvní a zakázkoví krejčí,

604—606 BLUE ISLAND AVE.

Zhotovují sokolské stejnokroje, kroje cvičební pro Sokoly i pro žactvo i mají na skladě sokolské pásy i monogramy. Vše v cenách nejnižších. Též oděv hotový i zakázkový, klobouky, čepice atd.
Sokolské pásy! Oděv hotový i zakázkový!

JOS. L. VOBORSKY,
VEŘEJNÝ NŮTÁŘ,
pojišťující, pozemkový jednatel.

Obstarávání půjček na majetky na nízké úroky.
Ve svém domě, čís. 582 W. 18 St.

Česká pivovarnická společnost v Chicagu.
BOHEMIAN BREWING COMPANY
— of Chicago. —

684 — 706 BLUE ISLAND AVE

„Není to, jak to má být“,
— ale —

VACLAV ČADA,
815 SO. ASHLAND AVE.,

má vždy řízné plzeňské i domácí pivo a dobré doutníky.

SOKOL

Jan Železný,

618 z. 18. ul.

obslouží každého ve svém nově
zařízeném

OBCHODĚ OBUVÍ

JAN PECHA,

notář,

přeplavní a pojišťující jednatelství

328 z. 18. ulice.

\$500 zaplatí \$500

J. G. PANOCH

zdali dobře a správně nepojistí proti ohni, aneb v jiném případě poškození za mírný poplatek. Zvláštní pozornost věnuje se vyrovnávání pozemkových a vodních daní.

Sokol Karel Král

559 západní 19. ulice,
vlastní obchod s tvrdým i měkkým

chlím, koksem a dřívím
na rohu 16. a Laflin ul.